ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (viies, laiendatud koda)

21. oktoober 2004 *

Kohtuasjas T-36/99,

Lenzing AG, asukoht Lenzing (Austria), esindaja: advokaat H.-J. Niemeyer, hiljem advokaadid I. Brinker ja U. Soltész,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: V. Kreuschitz ja D. Triantafyllou, keda abistas advokaat M. Núñez-Müller, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

keda toetas

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Hispaania Kuningriik, esindaja N. Díaz Abad, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astuja,

mille esemeks on taotlus tühistada osaliselt komisjoni 28. oktoobri 1998. aasta otsus 1999/395/EÜ Hispaania poolt Sniace, SA-le, asukoht Torrelavega, Kantaabria, antud riigiabi kohta (EÜT 1999, L 149, lk 40), muudetud komisjoni 20. septembri 2000. aasta otsusega 2001/43/EÜ (EÜT 2001, L 11, lk 46),

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
(viies, laiendatud koda),

koosseisus: koja esimees R. García-Valdecasas, kohtunikud P. Lindh, J. D. Cooke, H. Legal ja M. E. Martins Ribeiro,

kohtusekretär: ametnik D. Christensen,

arvestades kirjalikus menetluses ja 23. oktoobri 2003. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid

1 20. juuni 1994. aasta kuningliku seadusandliku määruse nr 1/1994 üldise sotsiaalkindlustusseaduse kodifitseeritud teksti heakskiitmise kohta (BOE nr 154, 29.6.1994, lk 20658, edaspidi „üldine sotsiaalkindlustusseadus") artiklis 20 on sätestatud:

„1. Võidakse määrata sotsiaalkindlustusmaksete või nende suurendatud maksete võlgade ning nendest maksetest erinevate sotsiaalkindlustusvahendite võlgade ajatamine või maksmise osadeks jaotamine.

[...]

3. Sotsiaalkindlustusvõlgade ajatamine või osadeks jaotamine võidakse määrata määruses sätestatud vormis ja tingimustel. Haldusotsus, millega ajatamine või osadeks jaotamine määratakse, on kehtiv, kui ta näeb kohustuse täitmiseks tagatise kooskõlas määruse kehtivate sätetega, kehtestades õigused *in rem* või *in personam*, välja arvatud kui erakorralised põhjused õigustavad erandi tegemist.

4. Sotsiaalkindlustusvõlgade ajatamine või osadeks jaotamine tekitab alates ajatamise või osadeks jaotamise määramise kehtima hakkamisest kuni maksmise kuupäevani õiguse määramise hetkel kehtivate seaduslike intresside maksmisele kooskõlas 29. juuni 1984. aasta seadusega 24/1984 seadusliku intressimäära muutmise kohta sätetega."

2 Kooskõlas üldise sotsiaalkindlustusseaduse artikliga 27 lisanduvad ajatatud võlgadele viivised.

3 Sotsiaalkindlustusvõlgade ajatamise või osadeks jaotamise tingimused täpsustatakse 6. oktoobri 1995. aasta kuninglikus määruses nr 1637/1995, millega kiidetakse heaks üldmäärus sotsiaalkindlustusskeemi vahendite sissenõudmise kohta (BOE nr 254, 24.10.1995, lk 30844). Selle kuningliku määruse artikli 40 lõikes 1 on sätestatud:

„Sotsiaalkindlustusvõlgade maksmist võib ajatada või osadeks jaotada nii vabatahtliku makseperioodi jooksul kui ka sundtäitmise käigus sellise võlgniku nõudel, kelle majanduslik ja rahaline olukord ja teised konkreetsed asjaolud, mida hindab sotsiaalkindlustuse keskkassa, takistavad tal oma võlgasid tasumast."

4 Sotsiaalkindlustusmaksete võlgade ajatamist reguleerivad ka töö- ja sotsiaalkindlustusministri 22. veebruari 1996. aasta määruse, millega kehtestatakse üldmäärus sotsiaalkindlustusskeemi vahendite sissenõudmise kohta (BOE nr 52, 29.2.1996, lk 7849), artiklid 11–27.

5 Fondo de Garantía Salarial (palga garantiifond, edaspidi „Fogasa") on töö- ja sotsiaalkindlustusministeeriumi järelevalve all asuv juriidilisest isikust iseseisev asutus, kellel on teovõime oma eesmärkide täitmiseks. Fogasa peamine ülesanne on vastavalt 24. märtsi 1995. aasta kuningliku seadusandliku määruse nr 1/1995, millega kiidetakse heaks töötajate põhimääruse kodifitseeritud tekst (BOE nr 75, 29.3.1995, lk 9654, edaspidi „töötajate põhimäärus"), artikli 33 lõikele 1 maksta „töötajatele võlausaldaja algatatud ettevõtja maksejõuetuse, maksete peatamise, pankroti või tervendamismenetluse tõttu saamata jäänud palk". Artikli 33 lõike 4

kohaselt võtab Fogasa üle töötajate õigused ja hagid, et tema makstud summad hüvitataks.

6 Selle hüvitise saamise kord on sätestatud 6. märtsi 1985. aasta kuninglikus määruses nr 505/85 Fogasa korralduse ja tegevuse kohta (BOE nr 92, 17.4.1985, lk 10203), millega täiendati töötajate põhimäärust. Selle kuningliku määruse artiklis 32 on sätestatud:

„1. Tasumisele kuuluvate summade sissenõudmise lihtsustamiseks võib [Fogasa] sõlmida tagasimaksmise kokkuleppeid, milles määratletakse vormi, tähtaega ja tagatisi käsitlevad asjaolud, sidudes ülekantud hagide mõju kohustusega jätta ettevõtja alles ja säilitada töökohad.

Summade pealt, mille tagasimakseid ajatati, makstakse intressi kehtiva seadusliku määra alusel.

2. Võla ajatatud tagasimaksmise kokkuleppest antakse teada kohtule, kus toimub vastavalt vajadusele sundtäitmismenetlus.

3. Kokkuleppe täitmatajätmine toob kaasa selle tühistamise; [Fogasa] teostab kõik talle pandud toimingud ja võib taotleda peatatud menetluste jätkamist.

[...]"

7 Fogasa makstud summade tagasimaksmise kokkulepete sõlmimist reguleerib töö- ja sotsiaalkindlustusministri 20. augusti 1985. aasta määrus (28. augusti 1985. aasta BOE nr 206, 27071). Selles kehtestatakse objektiivsed kriteeriumid, mida Fogasa peab järgima, täpsustades, et neid kriteeriume kohaldatakse „vajaliku otsustusvabaduse piires, mis võimaldab arvesse võtta iga konkreetse juhtumi asjaolusid". Selle määruse artikli 2 lõikes 1 kehtestatakse võla ajatamise maksimaalne ajaline piir. Selle artiklis 3 on sätestatud, et tuleb nõuda „piisavaks loetud" tagatist. Lõpuks võib Fogasa artikli 6 lõike 3 kohaselt jätta rahuldamata kõik ajatamise või osadeks jaotamise taotlused.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

8 Lenzing AG (edaspidi „hageja") on Austria äriühing, mis toodab ja turustab tsellulooskiudu (viskoos, modaal ja lüotsell).

9 Sniace, SA (edaspidi „Sniace") on Hispaania äriühing, mis toodab tselluloosi, paberit, viskooskiudu, sünteetilist kiudu ja naatriumsulfaati. Selle asukoht on Kantaabrias (Hispaania), mida kuni 1995. aasta septembrini loeti EÜ asutamislepingu artikli 92 lõike 3 punkti a (muudetuna EÜ artikli 87 lõike 3 punkt a) alusel abistatavaks piirkonnaks.

10 Sniace oli aastaid majanduslikes ja rahalistes raskustes ning 1993. aasta märtsis kehtestasid Hispaania kohtud talle maksete peatamise. 1996. aasta oktoobris sõlmisid Sniace eraõiguslikud võlausaldajad kokkuleppe, millega 40% nende võlanõuetest Sniace vastu muudeti selle äriühingu aktsiateks; selle kokkuleppe tagajärjel lõpetati maksete peatamine. Sniace avalik-õiguslikud võlausaldajad sellest kokkuleppest osa ei võtnud, kasutades oma hoidumisõigust.

11 5. novembril 1993 ja 31. oktoobril 1995 sõlmis Sniace Fogasaga kokkulepped, et Fogasale tagasi maksta viimase poolt Sniace töötajatele tasutud palkade ja hüvitiste võlad. Esimeses kokkuleppes nähti ette kaheksa aasta jooksul kaks korda aastas toimuvate maksetega 897 652 789 Hispaania peseeta suuruse summa tagasimaksmine, millele lisandusid intressid summas 465 055 911 Hispaania peseetat 10% seadusliku interessimäära alusel (edaspidi „5. novembri 1993. aasta kokkulepe"). Teises kokkuleppes nähti ette kaheksa aasta jooksul kaks korda aastas toimuvate maksetega 229 424 860 Hispaania peseeta suuruse summa tagasimaksmine, millele lisandusid intressid summas 110 035 018 Hispaania peseetat 9% seadusliku intressimäära alusel (edaspidi „31. oktoobri 1995. aasta kokkulepe"). Fogasa võlanõuete tagamiseks seadis Sniace tema kasuks 10. augustil 1995 hüpoteegi kahele oma kinnisvarale. 1998. aasta juuniks oli Sniace nende kahe kokkuleppe alusel tagasi maksnud 186 963 594 Hispaania peseetat.

12 Sotsiaalkindlustuse keskkassa (edaspidi „keskkassa") sõlmis Sniacega kokkuleppe, et ajatada viimase sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid kogusummas 2 903 381 848 Hispaania peseetat, mis käsitles ajavahemikku 1991. aasta veebruar kuni 1995. aasta veebruar (edaspidi „8. märtsi 1996. aasta kokkulepe"). See kokkulepe nägi ette nimetatud summa tagasimaksmise 96 igakuise maksega kuni 2004. aasta märtsini; sellele summale lisandusid intressid 9% seadusliku intressimäära alusel. Seda kokkulepet muudeti 7. mai 1996. aasta kokkuleppega, milles nähti ette tagasimaksmise peatamine üheks aastaks, tagasimaksmise toimumine 84 igakuise maksega ning 9% seadusliku intressimäära kohaldamine (edaspidi „7. mai 1996. aasta kokkulepe"). Kuna Sniace neid kokkuleppeid ei täitnud, asendati need 30. septembril 1997 selle äriühingu ning keskkassa vahel sõlmitud kokkuleppega (edaspidi „30. septembri 1997. aasta kokkulepe"). Kümne aasta jooksul tuli tagasi maksta 3 510 387 323 Hispaania peseetat, mis vastas 1991. aasta veebruari kuni 1997. aasta veebruari sotsiaalkindlustusmaksete võlgadele ja millele lisandus viivis summas 615 056 349 Hispaania peseetat. Kahe esimese aasta jooksul tuli tagasi maksta üksnes intressid 7,5% aastamäära alusel, järgmistel aastatel tuli tagasi maksta nii põhisumma kui ka intressid. 1998. aasta aprilliks oli Sniace 30. septembri 1997. aasta kokkuleppe alusel tagasi maksnud 216 118 863 Hispaania peseetat.

13 Hageja esitas 4. juulil 1996 komisjonile kaebuse seoses korduva riigiabiga, mida Sniace olevat saanud mitme aasta jooksul alates 80ndate aastate lõpust. Ta esitas 26. novembri ja 9. detsembri 1996. aasta kirjades komisjonile täiendavaid andmeid. Hispaania ametiasutused esitasid oma märkused 17. veebruari 1997. aasta kirjas.

14 Komisjon teatas 10. märtsi 1997. aasta kirjas hagejale tema kaebuse menetlemise lõpetamisest, kuna ei olnud piisavalt põhjendatud, et Sniace sai EÜ asutamislepingu artikli 92 lõike 1 (muudetuna EÜ artikli 87 lõige 1) alusel riigiabi.

15 Hageja saatis 17. aprilli 1997. aasta kirjas komisjonile täiendavaid andmeid oma kaebuse toetuseks, sh Sniace tervendamiskava, mille üks eraõiguslik nõustaja oli Kantaabria autonoomse piirkonna tööstusministeeriumi nõudel 1996. aasta augustis välja töötatud. Hageja kohtus komisjoni esindajatega 17. mail 1997. Hageja esitas 18. juuni 1997. aasta kirjas komisjonile teatud andmeid Euroopa viskooskiuturu kohta.

16 Komisjon teatas 7. novembri 1997. aasta kirjas Hispaania valitsusele oma otsusest avada EÜ asutamislepingu artikli 93 lõike 2 (nüüd EÜ artikli 88 lõige 2) järgne menetlus seoses teatud riigiabiga, mille kohta hageja oli kaevanud, sh 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepped ja „sotsiaalkindlustusmaksete sissenõudmata jätmine alates 1991. aastast", ja kutsus seda riiki esitama oma märkused. Nimetatud kirja avaldamisega Euroopa Ühenduste Teatajas 14. veebruaril 1998 (EÜT C 49, lk 2) teavitati selle menetluse avamisest teisi liikmesriike ja huvitatud isikuid ja kutsuti neid üles oma võimalikke märkusi esitama. Hispaania valitsus esitas oma märkused 19. detsembri 1997. aasta kirjas. Teised huvitatud isikud, sh hageja oma 27. märtsi 1998. aasta kirjaga, esitasid oma märkused, mida Hispaania valitsus kommenteeris 24. juuni 1998. aasta kirjas. Komisjoni 23. veebruari 1997. aasta kirjas esitatud küsimustele vastas Hispaania valitsus 16. aprilli 1998. aasta kirjas.

17 Komisjon võttis 28. oktoobril 1998 vastu otsuse 1999/395/EÜ Hispaania poolt Sniace, SA-le, asukoht Torrelavega, Kantaabria, antud riigiabi kohta (EÜT 1999, L 149, lk 40, edaspidi „28. oktoobri 1998. aasta otsus").

18 Selle otsuse resolutiivosa on järgmine:

„Artikkel 1

Järgmine Hispaania poolt kehtestatud riigiabi [Sniacele] on kokkusobimatu ühisturuga:

a) 8. märtsi 1996. aasta kokkulepe (muudetud 7. mai 1996. aasta kokkuleppega) Sniace ja [keskkassa] vahel põhiosas 2 903 381 848 Hispaania peseeta suuruse võla ajatamiseks, mida muudeti 30. septembri 1997. aasta kokkuleppega põhiosas 3 510 387 323 Hispaania peseeta suuruse võla ajatamiseks, kuna intressimäär oli turul kehtivast intressimäärast madalam; ja

b) 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepped Sniace ja [Fogasa] vahel seoses kahe summaga 1 362 708 700 Hispaania peseetat ja 339 459 878 Hispaania peseetat (sh intressid), kuna intressimäär oli turul kehtivast intressimäärast madalam.

Ülejäänud [EÜ] artikli [88 lõike 2] alusel avatud menetluses märgitud meetmed, eelkõige seaduse 7/93 alusel antud laenutagatis summas miljard [Hispaania peseetat], jäätmekäitlustehase ehitamise rahastamismehhanism ja Torrelavega

omavalitsuse volikogu poolt võlgade osaline tühistamine, ei ole abi, seega on võimalik menetlus lõpetada. Siiski peab Hispaania kahe kuu jooksul käesoleva otsuse avaldamise kuupäevast komisjoni teavitama Torrelavega omavalitsuse volikogu muudetud hinnangust Sniace majandustegevuse eest maksustamisele alates 1995. aastast. Aastatel 1987–1995 maksmata jäänud keskkonnamaksude kohta teeb komisjon otsuse hiljem.

Artikkel 2

1. Hispaania Kuningriik võtab vastu kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt artiklis 1 märgitud ja juba tema käsutusse ebaseaduslikult antud abi tagasi saada.

2. Abi tagastamine toimub vastavalt siseriikliku õiguse menetlustele. Tagastatavad summad hõlmavad intresse, mida hakatakse arvestama alates päevast, mil abi kasusaajale kättesaadavaks tehti, kuni tegeliku tagastamispäevani. Intress arvutatakse kasutatava viivisintressi põhjal.

Artikkel 3

Hispaania Kuningriik teavitab komisjoni kahe kuu jooksul käesolevast otsusest teatamise kuupäevast otsuse täitmiseks võetud meetmetest.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile."

Tubacexi kohtuotsus ja 20. septembri 2000. aasta otsus

19 Hispaania Kuningriik esitas hagi Euroopa Kohtu kantseleis 24. detsembril 1998 registreeritud hagiavaldusega, milles taotles 28. oktoobri 1998. aasta otsuse tühistamist (kohtuasi C-479/98). Selles asjas peatati menetlus esimest korda Euroopa Kohtu presidendi 23. veebruari 1999. aasta otsusega, et oodata ära Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-342/96: Hispaania *v.* komisjon, mis käsitles sarnaseid küsimusi.

20 Viimati mainitud kohtuasja esemeks oli komisjoni 30. juuli 1996. aasta otsuse 97/21/ESTÜ, EÜ äriühingule Compañía Española de Tubos por Extrusión SA, asukoht Llodio (Álava), antud riigiabi kohta (EÜT 1997, L 8, lk 14) tühistamishagi. Selles otsuses leidis komisjon, et mõned Compañía Española de Tubos por Extrusión'i (edaspidi „Tubacex"), tema tütarettevõtja Acería de Álava ja Fogasa vahel sõlmitud tagasimaksekokkulepped ning samade ettevõtjate ning keskkassa vahel sõlmitud maksete ajatamise ning osadeks jaotamise kokkulepped hõlmasid ebaseaduslikult antud riigiabi elemente, mis olid seetõttu ühisturuga kokkusobimatud EÜ artikli 87 ja komisjoni 27. novembri 1991. aasta otsuse 3855/91/ESTÜ, millega kehtestatakse ühenduse reeglid terasetööstusele antava abi kohta (EÜT L 362, lk 57), alusel, „kuna kohaldatud intressimäär [oli] turul kehtivast intressimäärast madalam". Komisjoni sõnul ei vastanud asjaomastele kokkulepetele 9% seadusliku intressimäära kohaldamine tavalistele turutingimustele, mille kohaselt Hispaania erapankade kohaldatav keskmine intressimäär üle kolme aasta pikkustele laenudele oli arvestatavalt kõrgem.

21 Euroopa Kohus tegi 29. aprillil 1999 otsuse kohtuasjas C-342/96 (EKL 1999, lk I-2459, edaspidi „Tubacexi kohtuotsus"). Kõigepealt sedastas ta, et Fogasa ei andnud laenusid pankrotis või raskustes olevatele ettevõtjatele, vaid rahuldas kõik töötajate seaduslikud nõuded rahaga, mille ta maksis ja nõudis seejärel ettevõtjatelt tagasi. Ta lisab, et Fogasa võis sõlmida tagasimaksmise kokkulepped, mis võimaldasid tasumisele kuuluvaid summasid ajatada või osadeks jaotada, ja et ka keskkassa võis sotsiaalkindlustusmaksete võlgade ajatamist või osadeks jaotamist lubada. Seejärel märkis Euroopa Kohus, et riik ei olnud tegutsenud avalik-õigusliku investorina, kelle tegutsemist tuleb võrrelda eraõigusliku investori tegutsemisega, kes paigutab oma kapitali suhteliselt lühiajalise kasu saamiseks, vaid kui „avalik-õiguslik võlausaldaja, kes sarnaselt eraõigusliku võlausaldajaga soovib talle võlgu olevate summade tagastamist ja kes sellel eesmärgil sõlmib võlgnikuga kokkuleppeid, mille alusel liidetud võlad ajatatakse või jaotatakse osadeks nende tagasimaksmise lihtsustamiseks" (punkt 46). Ta täpsustas, et kõnealused kokkulepped sõlmiti seetõttu, et Tubacexil oli eelnev seaduslik kohustus maksta tagasi Fogasa poolt tasutud palgad ja maksta sotsiaalkindlustusmaksete võlad, ja et seega ei tekitatud nendega Tubacexile uusi võlgasid võimuorganite suhtes (punkt 47). Lõpuks märkis Euroopa Kohus, et „tavaliselt kohaldatakse seda tüüpi võlgadele intresse, mis on mõeldud võlausaldajale võlgniku poolt oma kohustuse võlast vabaneda täitmise hilinemisega tekitatud kahju hüvitamiseks, st viivisintressid", ja et „[kui] avalik-õiguslikule võlausaldajale võlgnetavale summale kohaldatavad viivisintressid erinevad eraõiguslike võlausaldajate puhul kohaldatavatest, siis tuleb aluseks võtta see viimane määr, kui see on kõrgem esimesest" (punkt 48). Arvestades neid asjaolusid, tühistas Euroopa Kohus otsuse 97/21 „niivõrd kuivõrd sellega kuulutatakse [EÜ] artikliga [87] kokkusobimatuks Hispaania Kuningriigi poolt [Tubacexi] kasuks võetud meetmed, kuna viimase poolt [Fogasale] ja keskkassale võlgnetavatele summadele kohaldatud 9% intressimäär on madalam turul kehtivast intressimäärast".

22 Kohtuasjas C-479/98 teatas komisjon 17. juuni 1999. aasta kirjas Euroopa Kohtule, et arvestades kohtuotsust Tubacex, kavatses ta osaliselt tühistada 28. oktoobri 1998. aasta otsuse ja avada uuesti EÜ artikli 88 lõike 2 järgse menetluse, paludes kõigepealt, et huvitatud isikud esitaksid oma märkused. Seejärel taotles komisjon Euroopa Kohtu kodukorra artikli 82a lõike 1 punkti b alusel selles kohtuasjas

menetluse peatamist kuni ajani, kui ta on otsuse osaliselt tühistanud. Euroopa Kohtu president rahuldas selle taotluse 1. juuli 1999. aasta otsusega.

23 Kohtuotsuse Tubacex järel vaatas komisjon üle oma 28. oktoobri 1998. aasta otsuse. Ta teatas 16. veebruari 2000. aasta kirjas Hispaania valitsusele oma otsusest avada EÜ artikli 88 lõike 2 järgne menetlus seoses „[28. oktoobri 1998. aasta] otsuse artiklis 1 märgitud abi osadega, mis loeti kokkusobimatuks ühisturuga", ja kutsus seda liikmesriiki üles esitama oma märkused. Euroopa Ühenduste Teatajas 15. aprillil 2000 avaldatud kirjas (EÜT C 110, lk 33) teavitati teisi liikmesriike ja huvitatud isikuid selle menetluse avamisest ja kutsuti üles oma võimalikke märkusi esitama. Hispaania valitsus saatis oma märkused 19. aprilli 2000. aasta kirjaga.

24 Komisjon võttis 20. septembril 2000 vastu otsuse 2001/43/EÜ, millega muudeti 28. oktoobri 1998. aasta otsust (EÜT 2001, L 11, lk 46, edaspidi „20. septembri 2000. aasta otsus").

25 20. septembri 2000. aasta otsuse punktis V „Hinnang" on märgitud:

„(20) Komisjon peab kindlaks määrama, kas [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse artiklis 1 ühisturuga kokkusobimatuks loetud asjaolud kujutavad endast riigiabi [EÜ] artikli 87 lõike 1 tähenduses. Kui ilmneb, et käesolevas asjas on antud riigiabi, siis peab komisjon kontrollima, kas see on kokkusobiv ühisturuga.

(21) Kohtuotsuse Tubacex faktilised ja õiguslikud asjaolud on analoogsed nendega, millele Hispaania viitas Euroopa Kohtus kohtuasjas C-479/98, ning nendega, millele Sniace viitas Esimese Astme Kohtus kohtuasjas T-190/99 [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse vastu. Komisjon leiab, et Euroopa Kohtu arutluskäik nimetatud kohtuotsuses on kohaldatav ka Sniace ja Fogasa vahelistele kokkulepetele ning Sniace ja [keskkassa] vahelistele kokkulepetele, mis [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse kohaselt sisaldavad riigiabi.

(22) Esiteks tuleb rõhutada, et Sniacel oli juba eelnevalt eksisteeriv seadusjärgne kohustus maksta tagasi Fogasa poolt tasutud palgad ja tasuda sotsiaalkindlustusmaksete võlad. Kõnealuste kokkulepetega ei tekitatud seega Sniacele uusi võlgasid võimuorganite suhtes. Seega ei tegutsenud riik Fogasa tagasimaksmise kokkulepetes ja [keskkassa] ajatamiskokkulepetes kui avalik-õiguslik investor, kelle tegutsemist tuleb võrrelda eraõigusliku investori tegutsemisega, kes paigutab oma kapitali, et sellest kasumit saada, vaid kui avalik-õiguslik võlausaldaja, kes sarnaselt eraõigusliku võlausaldajaga soovib talle võlgu olevate summade tagastamist. Seetõttu peab komisjon vaidlusaluse riigiabi hindamiseks võrdlema avalik-õiguslikule võlausaldajale võlgu olevatelt summadelt võetavat viivisintressi ja sarnastes olukordades eraõiguslikule võlausaldajale võlgu olevatelt summadelt võetavat viivisintressi.

(23) Siiski tuleb märkida, et võlgnike ja võlausaldajate konkreetsete olukordade tõttu võib olla keeruline kindlaks määrata, milline oleks eraõiguslike võlausaldajate, kes neile võlgu olevaid summasid soovivad tagasi saada, ühine käitumine. Seetõttu peab komisjoni hinnang tuginema eraõiguslike võlausaldajate käitumise analüüsile igal konkreetsel juhul.

(24) Käesoleval juhtumil kehtestasid Hispaania kohtud pärast Sniace 1992. aasta taotlust sellele ettevõtjale maksete peatamise 1993. aasta märtsis. Kasutades oma

hoidumisõigust, ei võtnud avalik-õiguslikud võlausaldajad osa võlausaldajate 1996. aasta oktoobri kokkuleppest, mis sõlmiti maksete peatamise menetluse raames. Nagu komisjon menetluse avamise otsuses märkis, kaitsesid avalik-õiguslikud võlausaldajad oma hoidumisõigust kasutades kõiki oma võlanõudeid.

(25) Ühest küljest Fogasa ja Sniace vaheliste ja teisest küljest sotsiaalkindlustuse ja Sniace vaheliste kokkulepetega ei rakendatud sellele ettevõtjatele eeliskohtlemist, võrreldes eraõiguslike võlausaldajate vahel sõlmitud kokkuleppes talle ettenähtuga.

(26) Siiski ei olnud eraõiguslikele võlausaldajatele pakutud tingimused samad, mis anti avalike asutuste seisundi, tagatiste ja hoidumisõiguse tõttu avalik-õiguslikele võlausaldajatele. Seetõttu leiab komisjon, et see võrdlev lähenemine ei kujuta endast käesolevas asjas „eraõigusliku võlausaldaja" kriteeriumi õiget kohaldamist, nagu seda on määratlenud Euroopa Kohus, kes — nagu ta märkis oma 29. juuni 1999. aasta otsuses kohtuasjas C-256/97: DMT — eeldab, et asjaomaste avalik-õiguslike võlausaldajate käitumist tuleb võrrelda oletusliku eraõigusliku võlausaldaja käitumisega, kes on võimalikult sarnases olukorras.

(27) Komisjon sedastab, et Hispaania tsiviilseadustiku artiklis 1108 on märgitud, et seaduslik intressimäär on see, mida kohaldatakse võlausaldajale tekkinud kahju hüvitamiseks, kui võlgnik on hilinenud tagasimaksmisega, ja ühtegi teist intressimäära ei ole kehtestatud. Lisaks on Hispaania äriseaduse artiklis 312 kehtestatud, et kui laen on makstud rahas ja poolte vahel puudub erikokkulepe, peab võlgnik tagasi maksma võla seadusliku väärtuse [...] tagasimaksmise kuupäeval. Seega on seaduslik intressimäär kõige kõrgem intressimäär, mida eraõiguslik võlausaldaja võib loota saada, kui ta oma võlga seaduslike vahenditega tagasi nõuaks.

(28) Järelikult ei oleks eraõiguslik võlausaldaja võinud võlgnikult saada maksmata summade pealt kõrgemat intressimäära kui seaduslik intressimäär hüvitisena selle eest, et võlga seaduslike vahenditega tagasi ei nõutud.

(29) Lõpuks tuleb tähelepanu juhtida Sniace erilisele olukorrale ajal, kui ta sõlmis võlgade ajatamise kokkulepped Fogasa ja [keskkassaga]. Sellel ettevõtjal olid tõsised rahalised raskused, mille tagajärjel ta peatas maksed ja mille tõttu ettevõtja elujõulisus oli kahtluse all. Nagu komisjon märkis oma [28. oktoobri 1998. aasta] otsuses, on [keskkassa] tegutsenud nii, et suurendada võimalusi võlg tagasi saada, vältides sundtäitmisele pööramist, mis oleks võinud kaasa tuua ettevõtja likvideerimise.

(30) Eelnevate kaalutluste põhjal tunnistab komisjon, et käesolevas asjas on Hispaania tegutsenud nii, et suurendada võimalusi kõik talle võlgu olevad summad tagasi saada ilma rahaliste kahjudeta, ajatades Sniace võlad ning kohaldades neile seaduslikku intressimäära. Seetõttu tegutses Hispaania sama moodi, nagu oleks tegutsenud oletuslik eraõiguslik võlausaldaja sarnases olukorras, kui tema oli Sniace suhtes."

26 Neid kaalutlusi arvestades järeldas komisjon oma 20. septembri 2000. aasta otsuses, et „Fogasa ja Sniace vahel sõlmitud tagasimaksmise kokkulepped ning sotsiaalkindlustuse ja Sniace vahel sõlmitud võlgade ajatamise kokkulepe ei [kujuta] endast riigiabi" (põhjendus 31) ja et seetõttu „[tuleb] muuta tema [28. oktoobri 1998. aasta] otsust" (põhjendus 32).

27 20. septembri 2000. aasta otsuse resolutiivosas on sätestatud:

„*Artikkel 1*

[28. oktoobri 1998. aasta] otsust muudetakse järgmiselt:

1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmise lõikega:

„Järgmised Hispaania poolt [Sniacele] kehtestatud meetmed ei kujuta endast riigiabi:

a) 8. märtsi 1996. aasta kokkulepe (muudetud 7. mai 1996. aasta kokkuleppega) Sniace ja [keskkassa] vahel põhiosas 2 903 381 848 Hispaania peseeta (17 449 676,34 eurot) suuruse võla ajatamiseks, mida muudeti 30. septembri 1997. aasta kokkuleppega põhiosas 3 510 387 323 Hispaania peseeta (21 097 852,72 eurot) suuruse võla ajatamiseks, ja

b) 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepped Sniace ja [Fogasa] vahel seoses kahe summaga 1 362 708 700 Hispaania peseetat (8 190 044,23 eurot) ja 339 459 878 Hispaania peseetat (2 040 194,96 eurot)."

2) Artikkel 2 tühistatakse.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile."

28 Edaspidi viidatakse 28. oktoobri 1998. aasta otsusele, mida muudeti 20. septembri 2000. aasta otsusega, kui „vaidlustatud otsusele".

29 Euroopa Kohtu president kustutas 4. detsembri 2000. aasta määrusega kohtuasja C-479/98 registrist.

Menetlus

30 Hageja esitas käesoleva hagi Esimese Astme Kohtu kantseleis 11. veebruaril 1999 registreeritud hagiavaldusega, milles taotles 28. oktoobri 1998. aasta otsuse osalist tühistamist.

31 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 alusel esitas komisjon eraldi dokumendina Esimese Astme Kohtusse 21. mail 1999 saabunud vastuvõetamatuse vastuväite.

32 Hispaania Kuningriik esitas Esimese Astme Kohtu kantseleis 8. juulil 1999 registreeritud dokumendiga taotluse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Viienda, laiendatud koja esimees rahuldas 11. oktoobri 2001. aasta määrusega selle taotluse.

33 Viienda, laiendatud koja esimehe 10. detsembri 1999. aasta määrusega peatati käesolev menetlus kuni otsuse tegemiseni kohtuasjas C-479/98 kooskõlas EÜ kohtu põhikirja artikli 47 kolmanda lõiguga (nüüd Euroopa Kohtu põhikirja artikli 54 kolmas lõik), Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 77 punktiga a ja artikliga 78.

34 Esimese Astme Kohtu kantselei kutsus 24. jaanuari 2001. aasta kirjas pooli üles esitama oma märkused käesoleva menetluse jätkamise kohta, arvestades 20. septembri 2000. aasta otsust ja eespool viidatud Euroopa Kohtu presidendi 4. detsembri 2000. aasta kustutamismäärust. Hageja esitas oma märkused Esimese Astme Kohtu kantseleis 12. veebruaril 2001 registreeritud kirjas, milles ta eelkõige muutis oma nõudeid (vt edaspidi punkt 41). Komisjon märkis kohtukantseleis 16. veebruaril 2001 registreeritud kirjas sisuliselt, et 20. septembri 2000. aasta otsus ei mõjuta käesoleva menetluse eset.

35 Hageja esitas 11. aprillil 2001 oma märkused vastuvõetamatuse vastuväite kohta.

36 Esimese Astme Kohtu (viies, laiendatud koda) 8. oktoobri 2001. aasta määrusega liideti vastuvõetamatuse vastuväide põhikohtuasjaga.

37 Hispaania Kuningriik esitas 14. veebruaril 2002 menetlusse astuja seisukohad, mille kohta põhikohtuasja pooled esitasid oma märkused.

38 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Esimese Astme Kohus (viies, laiendatud koda) avada suulise menetluse ja menetlust korraldavate meetmete raames kutsus komisjoni üles esitama teatud dokumente ja Hispaania Kuningriiki vastama kirjalikele küsimustele ja esitama ühe dokumendi. Komisjon ja Hispaania Kuningriik täitsid need nõudmised ettenähtud tähtajal. Esimese Astme Kohus kutsus ka hagejat üles vastama kohtuistungil ühele küsimusele suuliselt.

39 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 23. oktoobri 2003. aasta kohtuistungil.

Poolte nõuded

40 Oma hagiavalduses palub hageja Esimese Astme Kohtul:

— tühistada 28. oktoobri 1998. aasta otsuse artikkel 1 osas, milles komisjon tuvastas, et:

„1. [keskkassale] võlgnetavate võlgade, viiviste ja intresside tagasinõudmata jätmine ning Sniace ja [keskkassa] vahel 8. märtsil 1996, 7. mail 1996 ja 30. septembril 1997 sõlmitud võla ajatamise kokkulepped ja

2. [...] Fogasale võlgnetavate võlgade ja viivisintresside tagasinõudmata jätmine ning Sniace ja [...] Fogasa vahel 5. novembril 1993 ja 31. oktoobril 1995 sõlmitud kokkulepped,

välja arvatud turul kehtivast intressimäärast erinev intressimäär, ei kujuta endast riigiabi [EÜ] artikli [87 lõike 1] tähenduses";

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

41 Hageja muutis oma 12. veebruari 2001. aasta kirjas (vt eespool punkt 34) oma esimest nõuet järgmiselt:

„tühistada [vaidlustatud otsuse] artikkel 1 osas, milles komisjon tuvastab, et:

[keskkassale] võlgnetavate võlgade, viiviste ja intresside tagasinõudmata jätmine ning Sniace ja selle asutuse vahel 8. märtsil 1996, 7. mail 1996 ja 30. septembril 1997 sõlmitud võla ajatamise kokkulepped ja

Fogasale võlgnetavate võlgade ja viivisintresside tagasinõudmata jätmine ning Sniace ja Fogasa vahel 5. novembril 1993 ja 31. oktoobril 1995 sõlmitud kokkulepped

ei kujuta endast riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses."

42 Oma märkustes vastuvõetamatuse vastuväite kohta palub hageja Esimese Astme Kohtul kuulutada hagi vastuvõetavaks.

43 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— igal juhul jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

44 Menetlusse astunud Hispaania Kuningriik palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— teise võimalusena jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Vastuvõetavus

45 Komisjon ja Hispaania Kuningriik viitavad hagi vastuvõetamatusele, kuna ühest küljest ei ole hageja näidanud, et tal on huvi menetlust algatada, ja teisest küljest ei puuduta vaidlustatud otsus hagejat isiklikult.

Menetluse algatamise huvi puudumine

Poolte argumendid

46 Komisjon märgib, et ta tuvastas 20. septembri 2000. aasta otsuses, et ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepped ega neis ette nähtud intressimäärad ei kujuta endast riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses. Ta väidab, et see otsus jõustus, kuna hageja ei esitanud selle vastu tühistamishagi, ja et seega määratlevad hagiavalduses esitatud nõuded vaidluse eseme. Nendes nõuetes peetakse silmas aga üksnes 28. oktoobri 1998. aasta otsuse artiklit 1 ja sedagi üksnes osas, kus keskkassa ja Fogasa „nende võlgade, viiviste ja intresside" Sniacelt tagasinõudmata jätmist ei loeta riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses.

47 Komisjon väidab, et hagejal puudub huvi menetlust algatada. Ta märgib, et kui Esimese Astme Kohus rahuldaks tühistamisnõuded, siis see „ei mõjutaks [20. septembri 2000. aasta] otsuse kehtivust ega muudaks ka midagi selle otsusega muudetud versioonis [28. oktoobri 1998. aasta] otsusest". Isegi „kui [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse artikkel 1 tühistataks hageja esitatud tingimuste kohaselt, kohaldataks [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse artikli 1 lõike 1 lõplikku versiooni, mida on muudetud [20. septembri 2000. aasta] otsusega, milles nähakse sõnaselgelt ette, et kõnealune abi ei kujuta endast riigiabi".

48 Komisjon märgib vastureplиigis, et 20. septembri 2000. aasta otsus „ei ole üksnes [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse „parandus" ega asenda seda otsust, vaid et see on vastupidi täiesti uus hinnang, sealhulgas ka selle abi kohta, mis loeti [28. oktoobri 1998. aasta] otsuses ühisturuga kokkusobivaks". Ta täpsustab, et Tubacexi kohtuotsuse (vt eespool punkt 23) järel EÜ artikli 88 lõike 2 alusel algatatud menetlus ei hõlmanud üksnes intressimäärade küsimust, vaid „kõiki meetmeid, mis

viisid [28. oktoobri 1998. aasta] otsuse vastuvõtmiseni, ent võttes nüüd arvesse [seda kohtuotsust]". Samuti oli 20. septembri 2000. aasta otsuses „otseselt ja kõikehõlmavalt uuritud ja hinnatud neid meetmeid, eelkõige Fogasa või [keskkassa] ja Sniace vahel sõlmitud kokkuleppeid, riigiabi käsitleva õiguse vaatepunktist". Seega oleks hageja „samuti" pidanud esitama tühistamishagi 20. septembri 2000. aasta otsuse peale.

49 Hispaania Kuningriik märgib, et 28. oktoobri 1998. aasta otsuse artikli 1 lõikelt 1 „võeti tema sisu [20. septembri 2000. aasta] otsusega tehtud muudatusega" ja et käesoleval hagil ei ole seega eset.

50 Hageja märgib, et tema hagis esinevad tühistamisnõuded on suunatud 28. oktoobri 1998. aasta otsuse vastu üksnes osas, kus komisjon märkis, et „[keskkassale] võlgnetavate võlgade, viiviste ja intresside tagasinõudmata jätmine ning Sniace ja selle asutuse vahel sõlmitud võla ajatamise kokkulepped ning [...] Fogasale võlgnetavate võlgade ja viivisintresside tagasinõudmata jätmine ning Sniace ja Fogasa vahel sõlmitud kokkulepped ei kujuta endast riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses". Nende nõuetega ei peeta silmas selle otsuse artiklis 1 esinevat avaldust, mille kohaselt „erinevus ühest küljest kokkulepetes kokku lepitud intressimäära ja teisest küljest turul kehtiva kõrgema intressimäära vahel kujutab endast riigiabi".

51 Hageja selgitab, et 20. septembri 2000. aasta otsusega muudeti osaliselt 28. oktoobri 1998. aasta otsust nii, et komisjon leiab selles, et ka eespool märgitud erinevus intressimäärade vahel ei kujuta endast riigiabi. 20. septembri 2000. aasta otsuses ei muudeta 28. oktoobri 1998. aasta otsuse teisi aspekte, eelkõige ei muudeta seda aspekti, mida hagiavalduses kritiseeritakse. Seega ei ole muutunud menetluse ese, nagu see hagiavalduses on formuleeritud.

52 Hageja lisab, et isegi kui tuleks leida, et 20. septembri 2000. aasta otsus tühistas ja asendas 28. oktoobri 1998. aasta otsuse, on tal siiski õigus oma nõudeid muuta, nagu hageja seda oma 12. veebruari 2001. aasta kirjas on teinud (vt eespool punktid 34 ja 41). Ta viitab sellega seoses Euroopa Kohtu 3. märtsi 1982. aasta otsusele kohtuasjas 14/81: Alpha Steel *v.* komisjon (EKL 1982, lk 749).

53 Nendel põhjendustel väidab hageja, et ta on tõendanud menetluse algatamise huvi.

Esimese Astme Kohtu hinnang

54 Kõigepealt tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse muutmine menetluse käigus kujutab endast uut asjaolu, mis võimaldab hagejal muuta oma väiteid ja nõudeid (eespool viidatud kohtuotsus Alpha Steel *v.* komisjon, punkt 8; Esimese Astme Kohtu 3. veebruari 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-46/98 ja T-151/98: CCRE *v.* komisjon, EKL 2000, lk II-167, punktid 33–36 ja 28. veebruari 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-227/99 ja T-134/00: Kvaerner Warnow Werft *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-1205, punkt 22).

55 28. oktoobri 1998. aasta otsuses märkis komisjon eelkõige, et Sniace ja keskkassa vahel 8. märtsil 1996 sõlmitud kokkulepe, mida muudeti 7. mai 1996. ja 30. septembri 1997. aasta kokkulepetega, ja Sniace ja Fogasa vahel 5. novembril 1993 ja 31. oktoobril 1995 sõlmitud kokkulepped ei kujuta endast riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, välja arvatud, „kui intressimäär on madalam turul kehtivast intressimäärast". Hageja taotleb oma hagiavalduses 28. oktoobri 1998. aasta otsuse selle aspekti tühistamist, viidates eelkõige sellele, et „riigiabi hõlmab [...] kõiki endiselt võlgnetavaid sotsiaalkindlustusmakseid, millele on lisatud viivised ja turul kehtiva määraga intressid, [ning] kõiki Fogasale võlgnetavaid summasid, millele on lisatud turul kehtiva määraga intressid". Mis puudutab keskkassat, siis väidab hageja eeskätt, et riigiabiks tuleb lugeda asjaolu, et see asutus lubab alates hiljemalt 1991. aastast seda, et Sniace ei tasu oma sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid; et 1996. ja 1997. aastal ei nõudnud ta neid võlgasid tagasi, vaatamata asjaolule, et Sniace ei täitnud 8. märtsi ja 7. mai 1996. aasta kokkuleppeid, vaid sõlmis hoopis kolmanda ajatamise kokkuleppe; et ta ei nõudnud kinnisasja tagatiseks; et ta loobus

nõudmast viiviseid ja intresse turul kehtiva määraga. Fogasa osas märgib hageja sisuliselt, et riigiabiks tuleb lugeda asjaolu, et see asutus ei nõudnud Sniacelt võlgasid tagasi, kuigi see äriühing ei täitnud 5. novembri 1993. aasta ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkuleppeid, ja et nendes kokkulepetes ei nähtud ette viiviste ja viivisintresside maksmist.

56 Komisjon muutis oma 20. septembri 2000. aasta otsusega oma 28. oktoobri 1998. aasta otsust, tühistamata või asendamata siiski seda viimast. Ainus muudatus oli see, et kohaldades eraõigusliku investori kriteeriumi asemel eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumit, leidis komisjon, et ka keskkassa ja Fogasa poolt Sniacega sõlmitud ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepetes kasutatavad intressimäärad ei kujuta endast riigiabi. Seega mõjutas 20. septembri 2000. aasta otsus üksnes kõrvaliselt seda osa 28. oktoobri 1998. aasta otsusest, mida peeti silmas hagi tühistamisnõuetes. 20. septembri 2000. aasta otsust tuleb lugeda uueks asjaoluks, mis võimaldab hagejal oma väiteid ja nõudeid muuta, nagu ta seda tegi oma 12. veebruari 2001. aasta kirjas. Korrakohase õigusemõistmise ning menetlusökonoomikaga oleks vastuolus, kui hagejat kohustataks esitama Esimese Astme Kohtusse uut hagi 20. septembri 2000. aasta otsuse tühistamiseks.

57 Sellest tuleneb, et hagejal on huvi vaidlustatud otsuse tühistamiseks.

Küsimus sellest, kas hageja on isiklikult puudutatud

Poolte argumendid

58 Komisjon meenutab, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa teised isikud, kes ei ole otsuse adressaadid, väita, et nad on isiklikult puudutatud, välja arvatud

juhul, kui otsus mõjutab neid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise olukorra tõttu, mis neid kõigi teiste isikute suhtes iseloomustab ja selle tõttu teistest eristab analoogiliselt selle otsuse adressaatidega (vt eelkõige 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann *v.* komisjon, EKL 1963, lk 197).

59 Ta märgib, et riigiabi kontrollimise valdkonnas puudutab komisjoni otsus, millega lõpetatakse EÜ artikli 88 lõike 2 alusel algatatud menetlus, isiklikult ettevõtjaid, kes esitasid kaebuse, mis viis selle menetluse algatamiseni, ning kel oli menetluse käigus võimalus esitada omapoolseid märkusi, mis mõjutasid menetluse käiku, kuid tingimusel, et nimetatud otsuse esemeks olev abimeede siiski oluliselt nende turupositsiooni mõjutab (Euroopa Kohtu 28. jaanuari 1986. aasta otsus kohtuasjas 169/84: COFAZ jt *v.* komisjon, EKL 1986, lk 391, punktid 24 ja 25, ja 23. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-106/98 P: Comité d'entreprise de la Société française de production jt *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-3659, punkt 40; Esimese Astme Kohtu 27. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-435/93: ASPEC jt *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-1281, punkt 63, ja 15. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-11/95: BP Chemicals *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-3235, punkt 72). Ta rõhutab, et eespool viidatud kohtuotsuses Comité d'entreprise de la Société française de production jt *v.* komisjon sedastas Euroopa Kohus, et „[s]eega ei saa ettevõtja tugineda ainuüksi asjaolule, et ta on abisaaja ettevõtja konkurent, vaid peab lisaks tõendama, et temaga seonduvad faktilised asjaolud eristavad teda teisest analoogiliselt abi saanud ettevõtjast, arvestades ka seda, mil määral on ta menetluses osalenud ning kui oluliselt on tema turupositsiooni kahjustatud" (punkt 41).

60 Komisjoni sõnul ei ole hageja käesolevas asjas oma hagiavalduses piisavalt üksikasjaliselt tõendanud, et Sniacele antud väidetav abi mõjutas oluliselt tema turupositsiooni, ega viidanud ka faktilistele asjaoludele, mis teda teistest eristavad samaselt otsuse adressaadiga. Ta viitab üksnes üldistele argumentidele ega märgi ära, milline oli väidatava abi mõju tema konkreetsele olukorrale.

61 Komisjoni arvates ei ilmne mingil juhul, et väidetav abi oleks hageja positsiooni oluliselt mõjutanud.

62 Sellega seoses märgib komisjon esiteks, et hageja on „kaugelt" kõige suurem viskooskiutootja ja et alates 1991. aastast on tema majandustulemused sellel turul oluliselt paranenud. Oma väidete kinnituseks esitab komisjon järgmised asjaolud:

— kontsern, kuhu hageja kuulub, toodab aastas ligi 275 000 tonni tsellulooskiudu ja on üks kolmest maailma juhtivast ettevõtjast viskooskiuturul;

— hageja ning äriühingud Säteri ja Courtaulds plc toodavad koos ligi 90% ühenduse viskooskiust;

— 1991. ja 1997. aasta vahel tõusis hageja turuosa kunstliku ja sünteetilise viskoosi ketrustööstuse kiu maailmaturul 9,2%-lt 16,4%-ni;

— 1991. ja 1997. aasta vahel suurenes hageja toodang regulaarselt esialgselt 152 700 tonnilt aastas 270 800 tonnile aastas;

— hageja osas „[i]seloomustab 1995. aastat suur nõudlus, 1996. aastat tootmisvõimsuse täielik kasutamine, 1997. aastat rekordtoodang ja lõpuks 1998. aastat rekordtulemused";

— hageja avalikustas head tulemused 1999. aasta esimese veerandi kohta;

— 1997. aasta kolmandas veerandis teatas hageja müügihinna tõusust, „tema kasvavast sõltumatusest maailmaturu hinnasurve suhtes" ja vajadusest importida, et rahuldada nõudlust;

— hageja konsolideeritud käive tõusis 2000. aasta esimese poolaasta ja 2001. aasta sama perioodi vahel 7,2%.

63 Kostja vastuses lisas komisjon, et hageja esitatud andmetest ilmneb, et viimasel õnnestus oma osa ühenduse turul suurendada 1995. ja 2000. aasta vahel, samas kui konkurentide turuosad (v.a Säteri) üksnes vähenesid.

64 Teiseks märgib komisjon, et turul esinevad probleemid, mis tõid kaasa nõudluse vähenemise, ajutine tootmise ülevõimsus ja hinnalangus ei ole tingitud Sniacele antud väidetavast abist, vaid välistest teguritest nagu import Aasiast, võimaliku Aasiasse ekspordi võimaluste vähesus, Euroopa tootjatel kolmandatesse riikidesse eksportimisel esinevad kaubandustakistused ja viskooskiupõhiste toodete ostmise vähenemine Euroopas.

65 Kolmandaks märgib komisjon, et Sniace toodab aastas üksnes 25 000 tonni viskooskiudu ja on Euroopa ning maailma väiketootjate hulgas. Ta täpsustab, et sellel äriühingul oli palju majandusraskusi ja töövaidlusi, mis sundis teda tootmist katkestama suure osa 90ndate aastate jooksul. Ta meenutab, et Sniace maksed olid peatatud 1993. aasta märtsist kuni 1996. aastat oktoobrini.

66 Hispaania Kuningriik lisab, et hageja ei viita ühelegi asjaolule, mis teda teistest eristaks analoogselt otsuse adressaadiga. Ta rõhutab, et väidetava abisaaja konkurendiks olemine ei ole piisav, et teda eristada.

67 Hageja rõhutab, et vaidlustatud otsus puudutab teda isiklikult.

68 Esiteks meenutab ta, et tema esitas kaebuse, mis viis EÜ artikli 88 lõike 2 järgse menetluse algatamiseni, ja et ta osales selles menetluses aktiivselt.

69 Teiseks kinnitab hageja, et väidetav abi kahjustas oluliselt tema positsiooni viskooskiuturul. Ta märgib, et tema ja Sniace vahel on tugev konkurents sellel turul, mis käib alla ja kus esineb oluline tootmise ülevõimsus. Hinnakonkurents on tõsine ja Sniace saab tänu väidetavale abile oma tooteid müüa 20% odavamalt kui tema Euroopa Liidu konkurendid. Hageja leiab, et hagiavalduses ja selle lisades esitatud andmed ning viited tema konkurentide märkustele, mis on esitatud 28. oktoobri 1998. aasta otsuses, tõendavad piisavalt, et vaidlustatud otsus puudutab teda isiklikult. Ta väidab, et tema kirjalikes dokumentides esitatud asjaolud tõendavad, et „kõik Sniace konkurendid on silmitsi tõsise konkurentsiga hindade valdkonnas ja kuigi nende kulude struktuur on soodsam, on nad kohustatud võtma teisi ratsionaliseerimismeetmeid, kuna Sniacet hoitakse kunstlikult elus" ja et „[t]erve see ebasoodne olukord puudutab ka hagejat, kes on oma varustuse ja kulude struktuuri optimaalsemaks teinud ja kellel on tänu uutel alustel loodud kaubanduspoliitikale head tulemused, vaatamata keerulisele majanduskeskkonnale". Hageja tunnistab, et tema raskused viskooskiuturul mõjutavad selle toote hindasid, ent täpsustab, et „turuväliste andmetega loodud raamistikus" on väidetav abi sundinud Sniace konkurente oma hindasid langetama ja ratsionaliseerimismeetmeid võtma.

70 Hageja leiab, et komisjon ei saa eitada, et tal on menetluse algatamise huvi põhjendusel, et tal on oluline positsioon turul, kus tema müük oli asjaomasel ajavahemikul suurenenud. Komisjoni viidatud kohtuotsustes ei olnud ühenduse kohus selliseid tegureid arvesse võtnud, kui ta leidis, et vaidlustatud otsused hagejaid isiklikult ei puudutanud. Esimese Astme Kohus leidis oma 5. novembri 1997. aasta otsuses kohtuasjas T-149/95: Ducros *v.* komisjon (EKL 1997, lk II-2031), et puudutatud ettevõtja olukorda turul mõjutas selline komisjoni otsus, millega abi lubati, kuna see ettevõtja ja abisaaja konkureerisid omavahel. Hageja lisab, et tema positiivsed majandustulemused oleksid olnud veelgi paremad, kui Sniacel ei oleks olnud võimalust läbi viia „agressiivset hinnapoliitikat [...], mille abi võimalikuks tegi". Lõpuks väidab ta, et väidatav abi võimaldas sellel äriühingul kunstlikult turul püsida, samas kui selle äriühingu kadumine oleks tema konkurentidele kaasa toonud ülevõimsuse vähenemise ja kaubandusolukorra paranemise.

71 Hageja märgib, et „menetluse algatamise huvi omavate ettevõtja ringi kindlaksmääramine peab sõltuma abi käsitlevate sätete eesmärgist". Ta leiab seetõttu, et komisjoni ja ühenduse kohtu kasutatud kriteeriumeid, et kindlaks määrata, kas abi „kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi" EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, võib kasutada ka siis, kui tuleb kindlaks määrata, kas ettevõtjal on menetluse algatamise huvi. Ta märgib, et komisjoni arvates mõjutatakse konkurentsi selle sätte tähenduses alati, kui abi antakse, nagu käesolevaski asjas „eriti problemaatilises sektoris", ja abi raskustes olevatele ettevõtjatele võib juba oma laadilt konkurentsi kahjustada. Ta viitab ka kohtupraktikale, mille kohaselt „ei välista tegelikult abi suhteline ebaolulisus või abi saava ettevõtte suhteline väiksus iseenesest võimalust, et see kahjustaks nimetatud liikmesriikidevahelist kaubandust" (eespool viidatud kohtuotsus ASPEC jt *v.* komisjon, punkt 64, ja kohtuotsus BP Chemicals *v.* komisjon, punkt 72). Lõpuks märgib hageja, et Sniacele antud väidetav abi on tegevusabi ja et tegevusabi toob peaaegu alati kaasa olulise konkurentsi kahjustamise.

72 Kolmandaks märgib hageja, et komisjoni väited Sniace positsiooni kohta viskooskiuturul on otseses vastuolus osade 28. oktoobri 1998. aasta otsuses esinevate sedastustega. Ta märgib eeskätt, et Sniace turuosa ühenduses on 10,3% ja 13% vahel ja et Hispaanias oli selle ettevõtte turuosa 2000. aastal 35,5%. Ta lisab, et Sniace veebilehe pealeht nimetab Sniacet üheks olulisemaks viskooskiutootjaks Euroopas.

Esimese Astme Kohtu hinnang

73 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saavad muud isikud peale nende, kellele otsus on adresseeritud, üksnes siis väita, et see otsus puudutab neid isiklikult, kui see otsus „mõjutab neid teatud neile eriomaste tunnuste või neid iseloomustavate faktiliste asjaolude tõttu, mis neid kõigist teistest eristavad, ning seeläbi eristab neid isiklikult analoogiliselt isikuga, kellele otsus on adresseeritud" (eespool viidatud kohtuotsus Plaumann *v.* komisjon, EKL 1963, lk 197, 223, ja kohtuotsus Comité d'entreprise de la Société française de production jt *v.* komisjon, punkt 39).

74 Mis puudutab konkreetsemalt riigiabi valdkonda, siis lisaks abisaajale ettevõtjale on tunnistatud komisjoni otsusest, millega lõpetatakse menetlus, mis on algatatud EÜ artikli 88 lõike 2 alusel, isiklikult puudutatuks ka selle ettevõtjaga konkureerivad ettevõtjad, kes on osundatud menetluses aktiivselt osalenud, kuid seda eeldusel, et vaidlustatud otsuse esemeks olev abi on nende positsiooni turul oluliselt kahjustanud (eespool viidatud kohtuotsus COFAZ jt *v.* komisjon, punkt 25).

75 Seega ei saa ettevõtja tugineda ainuüksi asjaolule, et ta on abisaaja ettevõtja konkurent, vaid peab lisaks tõendama, et temaga seonduvad faktilised asjaolud eristavad teda teisest analoogiliselt abi saanud ettevõtjast, arvestades ka seda, mil määral on ta menetluses osalenud ning kui oluliselt on tema turupositsiooni kahjustatud (eespool viidatud kohtuotsus Comité d'entreprise de la Société française de production jt *v.* komisjon, punkt 41).

76 Käesolevas asjas ei ole vaidlust selles, et hageja ja Sniace tegutsevad mõlemad viskooskiuturul. 28. oktoobri 1998. aasta otsuse mitmes lõigus luges komisjon muuseas hagejat Sniace konkurendiks. Seega tuleb uurida, mil määral võivad hageja osalemine menetluses ja tema turupositsiooni kahjustamine teda eristada vastavalt EÜ artiklile 230.

77 Mis puudutab esiteks menetluses osalemist, siis tuleb sedastada, et menetluse algatamise aluseks oli hageja 4. juuli 1996. aasta üksikasjalik kaebus, mida ta täiendas oma 26. novembri ja 9. detsembri 1996. aasta kirjadega. On tõsi, et esiteks leidis komisjon, et ei ole piisavalt tõendatud, et Sniace sai riigiabi, ja seetõttu teatas oma kavatsusest menetlus lõpetada. Siiski otsustas komisjon just hageja 17. aprilli ja 18. juuni 1997. aasta kirjades ning 17. mai 1997. aasta kohtumisel esitatud täiendavate andmete ja asjaolude põhjal oma seisukohta muuta ja algatada EÜ artikli 88 lõike 2 järgne menetlus.

78 Samuti tuleb sedastada, et see menetluse algatamise otsus tugineb peamiselt hageja esitatud argumentidele ja tõenditele. Hageja esitas muu hulgas pärast nimetatud otsuse avaldamist üksikasjalikud märkused oma 27. märtsi 1998. aasta kirjas.

79 Seega on tõendatud, et hageja esitas kaebuse, mis viis menetluse algatamiseni, ja et ta osales selles menetluses aktiivselt.

80 Teiseks, mis puudutab hageja turupositsiooni kahjustamise olulisust, siis tuleb märkida, et esiteks, nagu tuleneb eespool viidatud kohtuotsuse COFAZ jt *v.* komisjon punktist 28, ei pea ühenduse kohus asja vastuvõetavuse analüüsimise staadiumis võtma lõplikku seisukohta hageja ja abisaaja ettevõtja vaheliste konkurentsialaste suhete kohta. Selles kontekstis on üksnes hageja kohustatud asjakohasel viisil põhjendama, kuidas võib komisjoni otsus kõnealusel turul oluliselt tema positsioone kahjustades rikkuda tema seaduslikke huve.

81 Käesolevas asjas tuleb sedastada, et hagiavalduses rõhutas hageja asjaolu, et väidetav abi kahjustas tema konkurentsialast positsiooni viskooskiuturul, kuna see võimaldas Sniacel kunstlikult oma tegevust jätkata, samas kui turgu iseloomustas väga väike tootjate arv, tugev konkurents ja oluline ülevõimsus.

82 Selle ülevõimsuse tõendamiseks viitas hageja otseselt mitmele leheküljele oma 27. märtsi 1998. aasta märkustest, mis esitati pärast EÜ artikli 88 lõike 2 järgse menetluse algatamist ja mis on lisatud ka hagiavaldusele. Nendel lehekülgedel on andmed viskooskiu tarbimise, toomise ja tootmisvõimsuse kohta ühenduses aastatel 1992–1997, mis on pärit tehis- ja sünteetiliste kiudude rahvusvaheliselt komiteelt (CIRFS).

83 Lisaks viitas hageja kohtuistungi ajal teatavatele andmetele, mis esinesid tema 4. juuli 1996. aasta kaebuses, mis on samuti hagiavaldusele lisatud. Selles kaebuses esitas ta selgitusi viskooskiuturu kohta, täpsustas tollel hetkel turul tegutsevad

viskoositootjad koos hinnanguga nende tootmisvõimsuse kohta ja täpsustas Sniace poolt 1991–1995 müüdud viskooskiu kogused, eristades eeskätt Hispaanias müüdud kogused Itaaliasse eksporditud kogustest.

84 Komisjon ei esitanud ühtegi asjaolu, mis hageja esitatud andmete õigsust kahtluse alla seaks. Vastupidi, komisjon tunnistab nii vastuvõetamatuse vastuväites kui ka 28. oktoobri 1998. aasta otsuses, et viskooskiuturul oli ülevõimsus. Komisjon märgib seega selle otsuse põhjenduses 74, et „Sniace tegutseb alla käivas sektoris, mille tagajärjel on osa tema konkurente oma võimsust vähendanud"; et „[k]iu tootmine EMP-s vähenes 1992. aasta 760 000 tonnilt 1997. aasta 684 000 tonnile (10% vähenemine) ja tarbimine samal ajavahemikul vähenes 11% võrra"; ja et „sellel ajavahemikul oli keskmine võimsuse kasutamise tase umbes 84%, mis sellise kapitalimahuka sektori puhul on väga vähe".

85 Lisaks tuleb rõhutada, et komisjon tunnistas nii 28. oktoobri 1998. aasta otsuses (põhjendus 80) kui ka 20. septembri 2000. aasta otsuses (põhjendus 29), et Sniace tõsised rahalised raskused kahjustasid oluliselt tema võimalust püsima jääda ja et kui keskkassa oleks oma võlanõudeid hakanud sundtäitmisele pöörama, oleks see kaasa toonud nimetatud äriühingu sulgemise. Arvestades väga väikest tootjate hulka turul ja seal esinevat ületootmist, oleks Sniace kadumisel olnud tuntav mõju allesjäävate tootjate konkurentsiolukorrale, tuues kaasa nende ülevõimsuse vähenemise ja kaubandusliku olukorra paranemise. Kuigi Sniace ei ole ühenduse üks peamisi viskooskiutootjaid, ei ole ta positsioon turul sellegipoolest vähetähtis. Seega tuleb märkida, et komisjon märkis 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjenduses 9, et Sniace viskooskiu tootmisvõimsus „[oli] 32 000 tonni (ligi 9% koguvõimsusest ühenduse tasemel)".

86 Tuleb sedastada, et need asjaolud kinnitavad, et vaidlustatud otsus puudutab oluliselt hageja konkurentsialast positsiooni turul.

87 Lisaks rõhutas hageja asjaolu, et väidetav abi võimaldas Sniacel müüa oma tooteid ühenduses ligi 20% odavamalt, võrreldes tema konkurentide keskmiste hindadega. Selle argumendi kinnituseks viitas hageja äriühingute Courtauld plc ja Säteri avaldustele, mida mainitakse 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjendustes 15 ja 17. Oma repliigis täiendas hageja seda kinnitust viitega tema 18. juuni 1997. aasta kirjale, mis on lisatud hagiavaldusele ja milles ta esitas komisjonile täiendavaid andmeid Euroopa viskooskiuturu kohta. Selles kirjas esinevates tabelites märgitakse eeskätt 1989.–1996. aasta kohta viskoos- ja modaalkiu kogused, mida Sniace ja hageja tarnisid Hispaanias ning mida Sniace ja Austria tootjad tarnisid Prantsusmaal ja Itaalias. Selles kirjas on ka andmed Sniace ja teiste tootjate impordihindade kohta Prantsusmaal ja Itaalias 1989.–1996. aastal. Peale selle lisas hageja oma repliigile tabelid samade andmete kohta 1997.–2000. aastal. Nendest erinevatest andmetest ilmneb, et suures osas ja jättes arvestamata Ida-Euroopa tootjad, olid Sniace hinnad teiste Euroopa tootjate hindadest madalamad.

88 Komisjon ei vaidle vastu, et Sniace müüs oma tooteid madalamate hindadega kui tema Euroopa konkurendid. Komisjon märgib üksnes, et üldine, enam kui 30% hinnalangus turul 1990.–1996. aastal ei tulene Sniacele antud väidetavast abist, vaid välistest teguritest, sh Aasiast pärinevast impordist. Tuleb ka märkida, et erialases väljaandes European Chemical News avaldatud artiklis, mille komisjon vastuvõetamatuse vastuväitele lisas, märgitakse, et „[t]uruvaatlejad kinnitavad, et Sniacel on endiselt negatiivne mõju hindadele, mis ületab tema turupositsioonist lähtuvat nõrka võimsust".

89 Seega ei saa välistada, et väidetav abi, millest komisjon osa koguni „arvestatavaks eeliseks" luges (28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjendus 80), võimaldas Sniacel oma tooteid müüa madalama hinnaga, võrreldes oma konkurentide, sh hagejaga.

90 Lõpuks on täiesti asjakohatu komisjoni argument, mille kohaselt kõnealuste aastate jooksul olid hagejal head majandustulemused ja ta suurendas tootmist. Huvitatud isiku turupositsiooni oluline mõjutatus ei pea tingimata kajastuma kasumlikkuse languses, turuosa vähenemises või tegevusega seotud kahjumi tekkes. Selles kontekstis tuleb vastata küsimusele, kas huvitatud isik oleks soodsamas olukorras, kui otsust, mille tühistamist ta taotleb, ei oleks olemas. Nagu hageja õigustatult rõhutab, võib see kehtivalt hõlmata olukorda, kus ta kaotab võimaluse kasumit teenida, kuna ametiasutused on ühele tema konkurendile eelise andnud.

91 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et hageja on asjakohaselt esitanud põhjused, miks vaidlustatud otsus kõnealusel turul oluliselt tema positsioone kahjustades võis rikkuda tema seaduslikke huve. Seega tuleb järeldada, et vaidlustatud otsus puudutab hagejat isiklikult.

92 Sellest tuleneb, et hagi tuleb vastuvõetavaks tunnistada.

Põhiküsimus

93 Hageja esitab oma hagi toetuseks kaks väidet. Esimene väide käsitleb EÜ artikli 87 lõike 1 rikkumist ja teine väide käsitleb põhjendamiskohustuse rikkumist.

Poolte argumendid

94 Esimese väite raames väidab hageja esiteks, et Tubacexi kohtuasjas võttis Euroopa Kohus seisukoha üksnes selles, kas keskkassa ja Fogasaga sõlmitud ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepete teatavad aspektid, eeskätt sätestatud intressimäärad, hõlmavad riigiabi elemente. Euroopa Kohus ei võtnud seisukohta kokkulepete kui selliste kohta ega uurinud käesolevas kohtuasjas esitatud õiguslikke küsimusi. Viitega Tubacexi kohtuotsuse punktile 46 märgib hageja, et kuigi Euroopa Kohus tugines oma hinnangus komisjoni eeldusele, et nimetatud kahe asutuse võlgade tagasinõudmata jätmine ei kujuta endast riigiabi, ei võtnud ta siiski seda eeldust omaks. Hageja sõnul ei saanud Euroopa Kohus seda eeldust kahtluse alla seada, kuna Hispaania Kuningriik seda ei vaidlustanud ja see eeldus seda riiki ei kahjustanud.

95 Hageja järeldab sellest, et Tubacexi kohtuotsusest ei saa järeldada, et Euroopa Kohus leidis põhimõtteliselt, et ühelt poolt keskkassa ja Fogasa ja teiselt poolt raskuses olevate ettevõtjate vahel sõlmitud võlgade tagasimaksmise ja ajatamise kokkulepped ei kujuta endast sellisena riigiabi. Seda küsimust tuleb uurida igal konkreetsel juhtumil selle asjaolusid arvestades ja eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi arvesse võttes.

96 Seejärel märgib hageja, et keskkassal ja Fogasal on kaalutlusõigus, kas võimaldada maksmise edasilükkamist või mitte ja vajaduse korral kindlaks määrata selle edasilükkamise kord. Seega ei ole käesolevas asjas täidetud valikulisuse tingimus, mis on riigiabi mõiste üks osa.

97 Lisaks väidab hageja, et komisjon ei kohaldanud käesolevas asjas eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumit õigesti.

98 Esiteks kinnitab ta, et komisjoni argumendid tuginevad ekslikule eeldusele, mille kohaselt „võla tagasinõudmine sissenõutavaks muutumise hetkest eeldab konkreetset õigustust". Sellega seoses selgitab hageja, et maksejõulise võlgniku puhul nõuab võlausaldaja oma võla tagasi hetkel, millal see sissenõutavaks muutub. Samuti üldreegli kohaselt, kui võlgnikul on majandusraskused, ei anna eraõiguslik võlausaldaja talle üldiselt maksepikendust, vaid kasutab kohe oma õigusi, pöörates oma nõude vajaduse korral täitmisele talle antud tagatiste arvelt. Eraõiguslik võlausaldaja ei nõua oma sissenõutavat võlga tagasi üksnes siis, kui see on majanduslikust vaatepunktist kõige mõistlikum lahendus, nt kui see võimaldab teiste olemasolevate võimalustega võrreldes saada tagasi suurima osa talle võlgnetavast summast või vältida veelgi suuremat kahju.

99 Teiseks märgib hageja, et käesolevas asjas ei vastanud keskkassa ja Fogasa tegevus sellele, mida võiks oodata nendega samasuguses olukorras olevalt oletuslikult eraõiguslikult võlausaldajalt.

100 Selle kinnituse toetuseks väidab hageja esiteks, et maksete peatamise menetlus ei takista neil asutustel oma võlgasid tagasi nõudmast. Ta selgitab, et „võlgnikule [selle menetluse] raames antud kohtulik kaitse piirdub enne [selle] menetluse algatamist tekkinud võlgadega". Seega oleks saanud igal hetkel tagasi nõuda keskkassa ja Fogasa neid võlanõudeid, mis tekkisid pärast maksete peatamise menetluse algatamist. Mis puudutab 1991. ja 1992. aastal tekkinud võlgasid, siis oleks neid saanud tagasi nõuda juba sellel ajal. Igal juhul oleks neid võlgasid võinud sundtäitmisele pöörata alates 1996. aasta oktoobrist.

101 Teiseks väidab hageja, et selline eraõiguslik võlausaldaja, kellel nagu keskkassal ja Fogasal on eelised ja tagatised, ei oleks võimaldanud maksmise kergendamist rahalistes raskustes olevale võlgnikule, vaid oleks oma võlanõuded sundtäitmisele pööranud. Ta vaidlustab komisjoni argumendi, mis käsitleb asjaolu, et käesolevas asjas ei teostanud ükski Sniace eraõiguslik võlausaldaja sellist sundtäitmisele pööramist, sh Hispaania pank Banesto, mille võlanõuet ometigi tagas hüpoteek.

Hageja kinnitab, et kõigi nende võlausaldajate, v.a Banesto, positsioon oli halvem kui keskkassa ja Fogasa oma. Ta lisab, et komisjon ei esitanud ei vaidlustatud otsuses ega oma kirjalikes dokumentides andmeid, mis võimaldaks kindlaks määrata, kas need võlausaldajad on nende asutustega võrreldavas olukorras. Eeskätt ei esitatud mingeid täpsustusi „eraõiguslike võlausaldajate poolt loobutud võlanõuete tagasinõudmise võimalustest", nende võlanõuete suurusest ega neil olevatest tagatistest. Hageja sõnul saaks Banesto konkreetsest käitumisest teha järeldusi üksnes „siis, kui mitmed või isegi suurem osa võlausaldajaid, kes on Fogasaga võrreldavas olukorras, oleks käitunud nii nagu Banesto". Lõpuks märgib hageja, et ei saa välistada, et Sniace teatud eraõiguslikud võlausaldajad olid ühtlasi ka selle äriühingu aktsionärid.

102 Hageja sedastab ka, et ei ole võimalik väita, et kõnealuste ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepete sõlmimise eesmärk oli säilitada keskkassa ja Fogasa võlanõudeid. Tema sõnul oleks eraõiguslik võlausaldaja „koheselt üritanud oma nõuet rahuldada võlgniku vara arvelt, et vähemalt osa võlast tagasi saada". Ta kordab, et sellisele võlausaldajale „on maksmise edasilükkamine ja ajatamine õigustatud üksnes siis, kui see annab talle teiste lahendustega võrreldes tagatise saada tagasi võimalikult suur osa võlast", ja et ta „võimaldaks maksmise peatamise üksnes siis, kui ta võib olla kindel võlgniku majandusliku olukorra paranemises". Käesolevas asjas ei olnud selline paranemine aga ettenähtav järgmistel põhjustel:

— Sniace käive oli 1995. ja 1996. aastal oluliselt vähenenud;

— ühtegi ümberkorraldamismeedet, mis võiks ettevõtja kasumlikkust ja elujõulisust tagada, ei olnud ette nähtud ja Hispaania valitsus ei lugenud 1996. aasta augustis välja töötatud tervendamiskava ametlikuks ümberkorraldamiskavaks;

— 1996. aastal oli viskooskiuturul oluline ülevõimsus;

— järgnevatel aastatel oli oodata järjekordset viskooskiunõudluse langust ühenduses.

103 Lisaks vaidlustab hageja komisjoni selle argumendi asjakohasust, mis käsitleb seda, et keskkassa ja Fogasa võlanõuetel on eelisseisund. Ta väidab, et kui Sniace oleks pankrotti läinud, ei oleks nendele asutustele võlgnetavaid summasid olnud võimalik „piiramatult tagasi nõuda", sest kinnisvaraga tagatud võlanõuetel on eelisseisund. Ta märgib, et Fogasal oli „absoluutne eelisseisund teiste võlausaldajate ees üksnes viimasel 30 päeval enne võlanõude tagasinõudmist". Eelneva perioodi vältel on võlausaldajatel, kelle nõuet tagab kinnisvara, selle asutuse ees eelisseisund.

104 Kolmandaks märgib hageja, et eraõiguslik võlausaldaja ei oleks kunagi jätnud rahalistes raskustes olevalt võlgnikult oma võlanõuet tagasi nõudmata, nõustudes samal ajal, et võlgnik talle veelgi enam võlgu jääb.

105 Seega märgib hageja Fogasaga seoses, et pärast 5. novembri 1993. aasta kokkuleppe sõlmimist, mis käsitles üksnes enne seda kuupäeva tekkinud võlgasid, jätkas see asutus Sniace töötajate palkade igakuist väljamaksmist. Tema sõnul ei õigusta asjaolu, et Fogasa oli seadusega kohustatud iga kuu neid palkasid välja maksma, veel seda, et ta hoiduks täidetavate võlgade tagasinõudmisest, vajaduse korral sundtäitmisele pööramise teel, ja lubada seega võlgade kuhjumist.

106 Hageja sõnul lubas ka keskkassa Sniace võlgade kuhjumist. Ta märgib sellega seoses, et Sniace oli keskkassale 1991. aastal võlgu enam kui 746 miljonit Hispaania peseetat ja 1995. aastaks oli võlg tõusnud 3,2 miljardi Hispaania peseetani ja et see asutus ei võtnud kuni 1996. aastani mingeid meetmeid neid võlgu tagasi nõuda. Ta märgib, et 1995. aastal oli Sniace sotsiaalkindlustusmakseid võlgu suuremas summas kui tema omakapital, mis oli 1,73 miljardit Hispaania peseetat. Ta kritiseerib asjaolu, et keskkassa ei teostanud Sniacelt arestitud vara müüki, täpsustades, et 31. detsembriks 1993 oli arestitud vara väärtuseks 1,034 miljardit Hispaania peseetat ja selle ettevõtja sotsiaalkindlustusmaksete võlg oli ligi 2,4 miljardit Hispaania peseetat.

107 Neljandaks väidab hageja, et eraõiguslik võlausaldaja ei oleks kunagi võimaldanud uut maksmise kergendamist võlgnikule, kes ei olnud täitnud oma eelmisi tagasimaksmiskohustusi. Ta märgib, et vaatamata asjaolule, et Sniace ei olnud 8. märtsi ja 7. mai 1996. aasta kokkuleppeid täitnud, nõustus keskkassa sõlmima temaga 30. septembril 1997 uue kokkuleppe. Fogasaga seoses märgib hageja, et see asutus sõlmis 31. oktoobri 1995. aasta kokkuleppe, kuigi Sniace oli 5. novembri 1993. aasta kokkulepet üksnes osaliselt täitnud. 1998. aasta juunis oli see ettevõtja lisaks tagasi maksnud üksnes kolmandiku nendes kahes kokkuleppes ette nähtud summadest. Üldisemalt olid need kaks asutust vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkeks tagasi saanud üksnes väga väikese osa Sniace võlast.

108 Viiendaks märgib hageja, et eraõiguslik võlausaldaja oleks nõudnud piisavaid tagatisi ja garantiisid enne keerulises rahalises olukorras olevale võlgnikule maksmise kergendamise võimaldamist.

109 Ta märgib, et erinevalt mitmest Sniace rahandusasutusest võlausaldajast, kelle terveid võlanõudeid tagasid hüpoteegid, ei nõudnud keskkassa Sniacelt 1991.–1996. aastal garantiisid vastutasuks võlgade tagasinõudmata jätmise eest. Hageja kritiseerib konkreetsemalt asjaolu, et see asutus ei nõudnud 30. septembri 1997. aasta kokkuleppe sõlmimise käigus kinnisasja tagatiseks. Sniace piirdus sellega, et ta

pakkus 1996. aastal keskkassale ja Fogasale „ühist hüpoteeki", ent seda ei seatud kunagi, kuigi selle äriühingu käitamiskapital oli 31. detsembril 1996 25 miljardit Hispaania peseetat. Tema arvates on täiesti asjakohatu asjaolu, et keskkassa saavutas 1998. aasta augustis Sniace masinapargi pantimise, kuna see toimus arvestatavalt pärast 8. märtsi ja 7. mai 1996. aasta ja 30. septembri 1997. aasta kokkulepete sõlmimist. Ta lisab, et komisjon ei saa väita, et keskkassa oli „suhteliselt kindel", et ta saab Sniace maksejõuetuse korral oma võla tagasi, kuna Sniace tagatistest puutumata vara oli ligi 20 miljardit Hispaania peseetat. Ta märgib, et see asutus riskis sellega, et Sniace annab kapitali kogumise eesmärgil selle vara alusel kolmandatele isikutele tagatisi, ja meenutab, et võlausaldajad, kelle nõuet tagab hüpoteek, on eelisseisundis kõigi teiste võlausaldajate ees, kelle võlgasid ei taga kinnisasi, sh eelisseisundis olevate võlausaldajate ees.

110 Mis puudutab Fogasa kasuks seatud hüpoteeki, siis märgib hageja, et 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjenduses 89 märgib komisjon, et „[k]orduvatele taotlustele vaatamata ei esitanud Hispaania valitsus mingeid täpsustusi [selle] laadist".

111 Kuuendaks kinnitab hageja, et eraõiguslik võlausaldaja oleks jätnud võla tagasi nõudmata üksnes siis, kui see oleks talle rahalise eelise andnud. Ta leiab, et intressid ja viivised, mida Sniace pidi keskkassale ja Fogasale maksma, ei olnud nende asutuste jaoks eeliseks, kuna nende tasumine oli sama ebakindel kui põhivõla tasumine.

112 Kõigepealt kinnitab komisjon viitega Tubacexi kohtuotsuse punktidele 45–47, et Euroopa Kohus järeldas selles kohtuotsuses, et „Fogasa poolt raskustes oleva ettevõtja töötajatele makstud summad ega kokkulepped, mis võimaldavad sellel ettevõtjal need summad Fogasale tagasi maksta, ei ole iseenesest oma laadilt riigiabi". Selles valdkonnas „piirdu[ks] riigiabi käsitleva õiguse kontroll üksnes tagasimaks-

mise kokkulepete teatud mehhanismide kontrolliga". Komisjoni sõnul tuleb sama järeldus teha keskkassa poolt lubatud sotsiaalkindlustusmaksete võlgade maksmise edasilükkamise ning tema sõlmitud ajatamiskokkulepete kohta. Ühest küljest ei tohiks kummagi asutuse sekkumist võrrelda eraõigusliku investori tegevusega, vaid tuleb võrrelda eraõigusliku võlausaldaja omaga, ja teisest küljest ei andnud need kokkulepped asjaomasele ettevõtjale uusi riiklikke vahendeid. Oma vasturepliigis väidab komisjon, et Tubacexi kohtuotsuses ei võtnud Euroopa Kohus seisukohta üksnes intressimäärade kohta, vaid hindas üldisemalt ühelt poolt Fogasa ja keskkassa ja teiselt poolt raskuses olevate Hispaania ettevõtjate vahel sõlmitud kokkuleppeid riigiabialastest õigusnormidest lähtudes. Lõpuks rõhutab komisjon, et ta võttis 20. septembri 2000. aasta otsuse vastu nimelt seda kohtuotsust aluseks võttes.

113 Seejärel märgib komisjon, et keskkassa ja Fogasa tegutsesid neile kohaldatavate õigusnormide alusel ja et nad olid allutatud „nende kaalutlusõigust piiravatele kitsendustele ja nõuetele". Vasturepliigis märgib komisjon, et „Fogasa ja [keskkassa] vaidlusalused meetmed ei pane valikuliselt teatud ettevõtjaid eelisseisundisse, nagu seda eeldab EÜ artikli 87 lõige 1". Hispaania Kuningriik väidab, et keskkassa käitus Sniacele sotsiaalkindlustusmaksete võlgade ajatamist võimaldades kooskõlas kehtivate siseriiklike õigusnormidega. Ta täpsustab, et need õigusnormid kehtivad üldiselt kõigile ettevõtjatele, kes on mõnes kõnealuses olukorras, mistõttu on selle asutuse otsus Sniace võlad ajatada „üldine meede, mitte aga pädevate asutuste vastu võetud meelevaldne otsus".

114 Lisaks vaidleb komisjon, keda toetab Hispaania Kuningriik, vastu sellele, nagu oleks ta eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumit käesolevas asjas ebaõigelt kohaldanud.

115 Esiteks väidavad komisjon ja Hispaania Kuningriik, et hageja toetub oma hagis ekslikule eeldusele, mille kohaselt keskkassa ja Fogasa loobusid võlgade tagasinõudmisest või andsid Sniacele võlavabastuse. Komisjon märgib, et asjaolu, et need asutused sõlmisid Sniacega ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepped, näitab

vastupidi, et nad kavatsesid Sniacelt neile võlgnetavad summad tagasi saada. Ta viitab ka asjaolule, et need asutused ei osalenud 1996. aasta oktoobri kokkuleppes.

116 Teiseks märgib komisjon, et keskkassa ja Fogasa tegutsesid käesolevas asjas eraõigusliku võlausaldajana.

117 Esiteks selgitab komisjon, et maksete peatamise menetluse käigus oli võimatu, et Sniace maksaks keskkassale tagasi 1991. ja 1992. majandusaasta eest võlgnetavad sotsiaalkindlustusmaksed. Lisaks ei ole mingit alust arvata, et enne selle menetluse algatamist ei üritanud keskkassa talle võlgnetavaid summasid tagasi saada. Mis puudutab sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid maksete peatamise menetluse ajal, siis tunnistab komisjon, et neid oli võimalik sellel ajavahemikul sisse nõuda, ent ta leiab, et sundtäitmisele pööramine ei olnud vältimatu, kuna sellel asutusel olid piisavad tagatised. Komisjon lisab, et Sniace katkestas oma tegevuse suure osa 1993. ja 1996. aasta jooksul ning 1997. aasta alguses ja et tal ei olnud seega mingit sissetulekut, et neid makseid tasuda.

118 Teiseks vaidleb komisjon vastu sellele, et keskkassa ja Fogasa oleks pidanud neile võlgu olevad summad sundtäitmisele pöörama, selle asemel et sõlmida ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepped.

119 Selles kontekstis viitab komisjon esiteks asjaolule, et nendel asutustel on paremad tagatised kui eraõiguslikel võlausaldajatel. Ta märgib, et võlgniku maksejõuetuse korral on keskkassa nõuded eelisseisundis. Komisjon täheldab, et pärast eraõiguslikele võlausaldajatele seatud hüpoteekide mahaarvestamist „oli [...] Sniace tagatistest puutumata vara endiselt 20 miljardit Hispaania peseetat", nii et keskkassa eelisseisundit arvesse võttes võis ta selle ettevõtja maksejõuetuse korral olla

„suhteliselt kindel" oma nõuete rahuldamises. Komisjon lisab, et 30. septembri 1997. aasta kokkuleppe ajal pidas Sniace läbirääkimisi ühiselt keskkassa ja Fogasa kasuks esimese järjekohaga hüpoteegi seadmiseks tema maale ja käitistele. Seda hüpoteeki lõpuks ei seatud ning 31. augustil 1998 otsustati tagada sotsiaalkindlustusmaksete võlgade ajatamine Sniace vallasvara ja hoonete arestimiste säilitamisega. Selle raames saavutas keskkassa 6. juulil 1998 selle ettevõtja masinapargi pantimise ja seega „omandas õiguse nominaalväärtusega 3 485 038 195 Hispaania peseetat", s.o summa, mis vastas peaaegu tervele tema võlanõudele. Fogasa osas märgib komisjon, et ka see asutus on eelisseisundiga võlausaldaja ja et tema kasuks seati tervet ta nõuet kattev hüpoteek 10. augustil 1995.

120 Seejärel märgib komisjon, et ükski Sniace eraõiguslik võlausaldaja ei pööranud oma nõudeid sundtäitmisele. Komisjon rõhutab eriti, et selle äriühingu peamine eraõiguslik võlausaldaja Banesto ei hakanud oma nõuet sundtäitmisele pöörama, kuigi see oli 5 miljardi Hispaania peseeta ulatuses hüpoteegiga tagatud. Lisaks vaidleb komisjon vastu väitele, et Fogasaga võrreldavas olukorras olev eraõiguslik võlausaldaja oleks Sniace seatud hüpoteegi realiseerinud. Ta leiab, et sellel asutusel oli seda vähem põhjust oma nõudeid sundtäitmisele pöörata, kuna ta oli Sniace maksejõuetuse korral eelisseisundis.

121 Lõpuks väidab komisjon, et keskkassa ja Fogasa „lähenemine oli karmim ning tõhusam kui ettevõtja eraõiguslike võlausaldajate oma". Komisjon ning Hispaania Kuningriik rõhutavad asjaolu, et need asutused ei osalenud 1996. aasta oktoobri kokkuleppes. Nad selgitavad, et Sniace väga nõrka rahalist olukorda silmas pidades loobusid eraõiguslikud ettevõtjad selles kokkuleppes osaledes ning vastavalt sellele kokkuleppele 40% oma nõuetest Sniace aktsiateks muutes oma nõuetest sama protsendi ulatuses. Komisjon lisab, et 1996. aasta oktoobri kokkuleppes ette nähtud tagasimaksekord on oluliselt ebasoodsam kui keskkassa ja Fogasaga sõlmitud lepingutes. See tagasimaksmine oli jaotatud kaheksa aasta peale ning võla põhisummalt ei tulnud maksta intresse.

122 Kolmandaks väidab komisjon, et Hispaania ametiasutused kinnitasid talle „usutavalt", et keskkassa tegutses „eesmärgiga säilitada kõik nõuded, mis tal Sniace suhtes olid". Hispaania Kuningriik väidab, et keskkassa ja Fogasa võimalused neile võlgnetavad summad tagasi saada olid paremad vaidlusaluseid kokkuleppeid sõlmides, mitte aga nõuete kohest täitmist nõudes. Komisjon tunnistab, et ta ei võtnud väidetava abi hinnangul arvesse 1996. aasta augustis koostatud tervendamiskava ega Hispaania ametiasutuste haldusmenetluse käigus viidatud ümberkorraldamiskava.

123 Neljandaks väidab komisjon, et hageja ei esita ühtegi tõendit, et toetada oma väidet, et keskkassa oli lubanud Sniace sotsiaalkindlustusmaksete võlgade kuhjumise 1991. ja 1996. aasta vahel ilma reageerimata. Ta kinnitab, et maksete peatamise menetlust silmas pidades „ei olnud osa nendest summadest seaduslikult tagasinõutav" ja et Sniace lõpetas oma tegevuse teataval osal kõnealusest perioodist. Lisaks meenutavad komisjon ja Hispaania Kuningriik, et Fogasal on seadusjärgne kohustus maksta töötajatele palgad, mis olid maksmata eelkõige maksete peatamise tõttu, ja võtta seejärel üle töötajate õigused ja hagid, et tasutud summad tagasi saada.

124 Viiendaks väidab komisjon, et ükski asjaolu ei võimalda oletada, et Sniace ei täitnud ajatamise ja tagasimaksmise kokkuleppeid.

125 Kuuendaks leiavad komisjon ja Hispaania Kuningriik, et keskkassal ja Fogasal on piisavalt tagatisi (vt eespool punkt 119).

126 Seitsmendaks märgib komisjon, et Hispaania õigusnormide kohaselt suurendatakse sotsiaalkindlustusvõlgasid automaatselt 20% võrra ja neile kohaldatakse seaduslikku intressimäära vähemalt 9%. Seega ei anna sotsiaalkindlustusmaksete võlgade

tagasinõudmata jätmine või nende edasilükkamine automaatselt asjaomasele ettevõtjale olulist rahalist eelist. Hispaania Kuningriik lisab viitega Tubacexi kohtuotsuse punktile 47, et võlgade ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepped ei tekitanud Sniacele uusi võlgasid ametiasutuste suhtes, nii et ei saa väita, et see ettevõtja oleks saanud mingisugustki majanduslikku eelist.

Esimese Astme Kohtu hinnang

127 EÜ artikli 87 lõike 1 kohaselt „[k]ui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust".

128 Kõigepealt tuleb uurida, kas riigiabi üheks iseloomustavaks osaks olev valikulisuse tingimus on käesolevas asjas täidetud (Euroopa Kohtu 1. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-200/97: Ecotrade, EKL 1998, lk I-7907, punkt 40, ja Esimese Astme Kohtu 29. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-55/99: CETM *v.* komisjon, EKL 2000, lk II-3207, punkt 39).

129 Tuleb meenutada, et üldise kehtivusega meetmed ei kuulu EÜ artikli 87 lõike 1 alla. Siiski on kohtupraktikas juba täpsustatud, et isegi esmapilgul kõigile ettevõtjatele kohalduvad meetmed võivad olla valikulised ja seetõttu võib neid pidada teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist soodustavaks. Olukord on selline eeskätt, kui üldreeglit kohaldama pidaval haldusorganil on kaalutlusõigus akti kohaldamise osas (Euroopa Kohtu 26. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-241/94: Prantsusmaa *v.* komisjon, EKL 1996, lk I-4551, punktid 23 ja 24; eespool viidatud

Ecotrade'i kohtuotsus, punkt 40, ja 17. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-295/97: Piaggio, EKL 1999, lk I-3735, punkt 39).

130 Käesolevas asjas tuleb sedastada, et keskkassal ja Fogasal on teatav kaalutlusõigus nii ajatamise või tagasimaksmise kokkulepete sõlmimiseks kui ka nende kokkulepete teatud tingimuste kindlaksmääramiseks, nagu maksekalender, maksete summad ja võlgade tasumise tagamiseks antud tagatiste piisavus. Ühest küljest tuleneb see selgelt nende kahe asutuse tegevust reguleerivatest õigusnormidest. Seega ilmneb keskkassa puhul selgelt üldise sotsiaalkindlustusseaduse artiklist 20 ning 6. oktoobri 1995. aasta kuningliku määruse artikli 40 lõikest 1, et sotsiaalkindlustusmaksete võlgade ajatamise või osadeks jaotamise lubamine on üks selle asutuse õigustest. Samuti ilmneb 6. oktoobri 1995. aasta kuningliku määruse artikli 40 lõikest 1, et keskkassal on õigus hinnata „teisi konkreetseid asjaolusid", mis takistavad võlgnikul võlgade tasumist. Fogasaga seoses on 6. märtsi 1985. aasta kuningliku määruse artiklis 32 sätestatud, et tagasimaksmise kokkulepete sõlmimine on ka üks selle asutuse õigustest. Lisaks, nagu märkis kohtujurist La Pergola Tubacexi kohtuasjas (EKL 1999, lk I-2461) esitatud ettepaneku punktis 8, kinnitavad eespool punktis 7 edastatud töö- ja sotsiaalkindlustusministri 20. augusti 1985. aasta määruse sätted, et Fogasal on nimetatud valdkonnas kaalutlusõigus. Teisest küljest tunnistas komisjon ise 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjendustes 81 ja 89, et keskkassal ja Fogasal on kaalutlusõigus võlgade ajatamise ja osadeks jaotamise lubamisel ning nende teatud tingimuste kehtestamisel. Seega märgib komisjon põhjenduses 81, et „[o]n [...] vaieldamatu, et sotsiaalkindlustusalased õigusnormid annavad ametiasutustele teatud kaalutlusõiguse üksikjuhtumitega tegelemisel, mis käesolevas asjas oligi juhtunud". Põhjenduses 89 märgib komisjon, et „Fogasal on kaalutlusõigus, et lubada osadeks jaotamist ning ajatamist kuni kaheksa aasta pikkuse perioodi vältel".

131 Täiendavalt tuleb märkida, et hageja ei kritiseeri mitte üksnes seda, et keskkassa ja Fogasa sõlmisid Sniacega ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepped. Hageja

kritiseerib ühtlasi ka asjaolu, et need asutused nõustusid sellega, et see äriühing neid kokkuleppeid ei täida, ja keskkassaga seoses heidab ta ette asjaolu, et see asutus lubas väljaspool igasugust ajatamise kokkulepet, et see äriühing ei maksa oma sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid juba mitme aasta jooksul alates hiljemalt 1991. aastast. Ei ole vaidlust, et viimati nimetatud käitumisviis kuulub nende asutuste kaalutlusõigusesse.

132 Lisaks ei saa Hispaania Kuningriik tuletada argumenti asjaolust, et keskkassa otsus Sniace võlgasid ajatada ei olnud meelevaldne. Üldmeetmeks kvalifitseerimisest loobumiseks ei ole vaja kindlaks määrata, kas riigiasutuse tegevus on meelevaldse laadiga. Piisab sellest, nagu tehti käesolevas asjas, et määratakse kindlaks, et asutusel on kaalutlusõigus ajatamise ja tagasimaksmise kokkulepete sõlmimiseks ja nende kokkulepete teatud tingimuste kehtestamiseks.

133 Seega tuleb järeldada, et käesolevas asjas on valikulisuse tingimus täidetud.

134 Seejärel tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 87 lõike 1 eesmärk vältida seda, et liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutaksid ametiasutuste antud eelised, mis erinevates vormides kahjustavad või ähvardavad kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist (Euroopa Kohtu 24. veebruari 1987. aasta otsus kohtuasjas 310/85: Deufil *v.* komisjon, EKL 1987, lk 901, punkt 8; 15. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas C-387/92: Banco Exterior de España, EKL 1994, lk I-877, punkt 12, ja 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-39/94: SFEI jt, EKL 1996, lk I-3547, punkt 58). Abi mõiste hõlmab seega mitte üksnes toetust positiivses tähenduses, nagu subsiidiumid, laenud või osalused ettevõtjate kapitalis, vaid ka erinevas vormis sekkumisi, mis leevendavad äriühingu eelarvet tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu ei ole küll subsiidiumid selle sõna kitsas tähenduses, ent on siiski sama laadiga ja identse mõjuga (eespool viidatud kohtuotsus Banco Exterior de España, punkt 13).

135 Käesolevas asjas tuleb sedastada, et hageja poolt keskkassale ja Fogasale ette heidetud teatud tegevus tõi Sniacele kaasa arvestatava kaubandusliku eelise.

136 Seega, mis puudutab keskkassat, siis ilmneb toimikust, et see asutus lubas seda, et Sniace ei tasu oma sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid ajavahemiku eest vähemalt 1991. aasta veebruarist kuni 1997. aasta veebruarini, mistõttu sellel äriühingul kogunes võlgasid kogusummas 3 510 387 323 Hispaania peseetat, millele lisandusid viivised summas 615 056 349 Hispaania peseetat ja intressid seadusliku määraga. Täpsemalt reageeris keskkassa alles 8. märtsil 1996, kui ta sõlmis esimese ajatamise kokkuleppe, sest Sniace ei tasunud oma sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid. Siiski, peale asjaolu, et Sniace ei täitnud seda kokkulepet kunagi (vt järgnevalt punkt 138), nõustus keskkassa ka sellega, et sellel äriühingul tekivad uued sotsiaalkindlustusmaksete võlad kuni 1997. aasta veebruarini, mis lisanduvad 8. märtsi 1996. aasta kokkuleppega hõlmatud võlgadele.

137 On tõsi, et sotsiaalkindlustusmakseid koguv ametiasutus, kes lubab nende maksete hilinemisega tasumist, annab oma tegevusega sellisele hilinevale ettevõtjale arvestatava kaubandusliku eelise, kergendades tema suhtes koormust, mis tuleneb sotsiaalkindlustusskeemi tavapärasest kohaldamisest (Euroopa Kohtu 29. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-256/97: DM Transport, EKL 1999, lk I-3913, punkt 19).

138 On ka tõendatud, et Sniace ei täitnud 8. märtsi 1996. aasta kokkulepet, mida muudeti 7. mai 1996. aasta kokkuleppega. Nagu Hispaania Kuningriik märkis, ei jõustunud see kokkulepe kunagi, sest Sniace „ei [olnud] tagasi maksnud sissenõutavaid võlgasid". Siiski, selle asemel et nõuda terve võla kohest tagasimaksmist, nagu tal on sellises olukorras õigus teha, nõustus keskkassa sõlmima Sniacega 30. septembril 1997 uue ajatamise kokkuleppe. Sel viisil tegutsedes andis keskkassa kahtlematult Sniacele olulise eelise. Nagu ilmneb 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjendusest 80, oleks selle äriühingu võla sundtäitmisele pööramine võinud tema eriti keerulist rahalist olukorda silmas pidades kaasa tuua tema sulgemise.

139 Asjakohane ei ole ka komisjoni argument, et kehtivate Hispaania õigusnormide kohaselt kohaldatakse intresse ja viiviseid sotsiaalkindlustusmaksete võlgadele automaatselt. Tegelikult ei võta olulistes rahalistes raskustes olevale ettevõtjale antud eelist täielikult ära asjaolu, et sellelt ettevõtjalt võidakse nõuda intresside ja viiviste maksmist vastutasuks olulise maksmise kergendamise eest, nagu keskkassa käesolevas asjas Sniacele andis (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus DM Transport, punkt 21).

140 Mis puudutab Fogasat, siis ilmneb toimikust, et see asutus sõlmis Sniacega 5. novembril 1993 kokkuleppe, millega Sniace kohustus kaheksa aasta jooksul kaks korda aastas toimuvate maksetega tagasi maksma põhiosas 897 652 789 Hispaania peseetat, millele lisandus 10% seadusliku intressimäära alusel arvutatud intress 465 055 911 Hispaania peseetat, ehk kokku 1 362 708 700 Hispaania peseetat. 897 652 789 Hispaania peseetat vastas summale, mille Fogasa oli maksnud palkade ja hüvitistena, mis Sniace võlgnes oma töötajatele.

141 Selle kokkuleppe 1. lisas, mille Hispaania Kuningriik edastas vastusena Esimese Astme Kohtu küsimusele (vt eespool punkt 38), on märgitud, et kaks korda aastas toimuvate maksete suurus tõusis progressiivselt: 20 000 000 Hispaania peseetat (1994. aasta teine poolaasta ja 1995. aasta esimene poolaasta), 35 000 000 Hispaania peseetat (1995. aasta teine poolaasta ja 1996. aasta esimene poolaasta), 55 000 000 Hispaania peseetat (1996. aasta teine poolaasta ja 1997. aasta), 80 000 000 Hispaania peseetat (1998.–2000. aasta) ja 71 326 395 Hispaania peseetat (2001. aasta). Intresside maksmine lükati edasi kuni 2000. aastani (iga kuue kuu tagant neli makset igakordses summas 116 263 978 Hispaania peseetat).

142 Vastusena Esimese Astme Kohtu teisele küsimusele (vt eespool punkt 38) esitatud Hispaania Kuningriigi andmetest ilmneb, et Sniace täitis 5. novembri 1993. aasta kokkulepet vaid osaliselt. Seega maksis ta 1994. aastal ettenähtud 20 000 000

Hispaania peseeta asemel üksnes 10 000 000 Hispaania peseetat, 1995. aastal ettenähtud 55 000 000 Hispaania peseeta asemel üksnes 30 000 000 Hispaania peseetat, 1996. aastal ettenähtud 90 000 000 Hispaania peseeta asemel üksnes 35 000 000 Hispaania peseetat, 1997. aastal ettenähtud 110 000 000 Hispaania peseeta asemel üksnes 15 000 000 Hispaania peseetat ja 1998. aastal ettenähtud 160 000 000 Hispaania peseeta asemel üksnes 120 000 000 Hispaania peseetat. Lisaks muudeti 18. märtsi 1999. aasta kokkuleppega 5. novembri 1993. aasta kokkuleppe 1. lisas esinevat tagasimaksmiskava tagasiulatuvalt.

143 Fogasa sõlmis 31. oktoobril 1995 teise kokkuleppe Sniacega, milles nähti ette kaheksa aasta jooksul kaks korda aastas toimuvate maksetega 229 424 860 Hispaania peseeta suuruse summa tagasimaksmine, millele lisandusid intressid summas 110 035 018 Hispaania peseetat 9% seadusliku intressimäära alusel, ehk kogusummas 339 459 878 Hispaania peseetat. 229 424 860 Hispaania peseetat vastas summale, mille maksmist Fogasa jätkas pärast 5. novembri 1993. aasta kokkulepet Sniace poolt oma töötajatele võlgu olevate palkade ja hüvitistena.

144 Vastusena Esimese Astme Kohtu küsimusele (vt eespool punkt 38) Hispaania Kuningriigi esitatud 31. oktoobri 1995. aasta kokkuleppe 1. lisast ilmneb, et kaks korda aastas toimuvate võla põhiosa maksete suurus tõusis progressiivselt: 10 000 000 Hispaania peseetat (1. mai 1996, 1. november 1996, 1. mai 1997, 1. november 1997, 1. mai 1998 ja 1. november 1998), 15 000 000 Hispaania peseetat (1. mai 1999, 1. november 1999, 1. mai 2000, 1. november 2000, 1. mai 2001 ja 1. november 2001), 20 000 000 Hispaania peseetat (1. mai 2002, 1. november 2002 ja 1. mai 2003) ja 19 424 860 Hispaania peseetat (1. november 2003). Intresside maksmine oli kuni viimase põhiosa makse tasumiseni edasi lükatud.

145 Vastusena Esimese Astme Kohtu teisele küsimusele (vt eespool punkt 38) esitatud Hispaania Kuningriigi andmetest ilmneb, et Sniace ei täitnud ka 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepet. 1998. aasta detsembriks oli ta tagasi maksnud ettenähtud

60 000 000 Hispaania peseeta asemel üksnes 30 000 000 Hispaania peseetat. 1998. aasta detsembri ja 2001. aasta detsembri vahel maksis ta ettenähtud 90 000 000 Hispaania peseeta asemel üksnes 50 000 000 Hispaania peseetat. 18. märtsi 1999. aasta kokkuleppega muudeti 31. oktoobri 1995. aasta kokkuleppe 1. lisas sisalduvat tagasimaksmiskava tagasiulatuvalt, sarnaselt 5. novembri 1993. aasta kokkuleppele lisatud kavaga.

146 Esimese Astme Kohus tunnistab, et Fogasa rahuldas Sniace töötajate seaduslikud nõuded, kui ta maksis neile 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepete esemeks olevad palgad ja hüvitised. Sellest vaatepunktist lähtuvalt ei ole selle asutuse tegevuses riigiabi elemente. Siiski moodustavad ettevõtja töötajatele võlgu olevad palgad ja hüvitised osa selle ettevõtja tavalistest tegevuskuludest ja ta peab põhimõtteliselt neid oma vahenditest maksma. Igasugune avalik sekkumine nende kulude rahastamiseks võib osutuda abiks iga kord, kui sellega antakse ettevõtjale eelis, olgu need maksed teostatud siis otse ettevõtjale või tema töötajatele mingi ametiasutuse kaudu. Lubades seda, et eespool märgitud maksmise tagajärjel tekkinud võlga ei maksta tagasi, andis Fogasa Sniacele kindla kaubandusliku eelise, kergendades tema eelarvet tavaliselt koormavat kohustust. See eelis on seda kindlam, kuna Sniace poolt 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepetest tulenevate kohustuste täitmata jätmist silmas pidades oleks Fogasa võinud nõuda kogu talle võlgu oleva summa kohest tagasimaksmist, võttes vajaduse korral aluseks tema kasuks seatud hüpoteegi.

147 Komisjon ei saa õigustada keskkassa ja Fogasa eespool kirjeldatud tegevust asjaoluga, et Sniace maksed olid 1993. aasta märtsist kuni 1996. aasta oktoobrini peatatud. Ühest küljest ei selgita see sugugi, miks keskkassa nõustus sellega, et Sniace ei tasu oma sotsiaalkindlustumaksete võlgasid 1991. ja 1992. aasta eest. Teisest küljest ei takistanud maksete peatamise menetlus Sniacel täita neid maksekohustusi, mille ta oli võtnud keskkassa ja Fogasaga sõlmitud kokkulepete alusel, seda enam, et need kokkulepped, välja arvatud 30. septembri 1997. aasta kokkulepe, olid sõlmitud selle menetluse raames Hispaania kohtute nimetatud kohtu määratud pankrotihalduriga. Lõpuks tuleb sedastada, et hageja ja komisjon on üksmeelel, et Sniace sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid, mis tekkisid pärast maksete peatamise menet-

luse algatamist, on igal juhul võimalik selle menetluse käigus sundtäitmisele pöörata. Igal juhul võib kõiki alates 1991. aasta veebruarist kuhjunud sotsiaalkindlustusmaksete võlgasid ning 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkulepetega hõlmatud võlgasid Fogasa suhtes igas olukorras sundtäitmisele pöörata alates maksete peatamise menetluse lõpetamisest, st 1996. aasta oktoobrist.

148 Komisjon ei saa argumenti tuletada ka asjaolust, et Sniace peatas oma tegevuse teatava osa 1993. ja 1996. aasta jooksul ning 1997. aasta alguses. Ühest küljest ei õigusta see asjaolu kuidagi seda, et Sniace ei tasunud 1991. ja 1992. aasta eest võlgu olevaid sotsiaalkindlustusmakseid. Ka ei selgita see, miks selle ettevõtja 1994. ja 1995. aasta tulud ei olnud piisavad sotsiaalkindlustusmaksete tasumiseks nendel kahel aastal. Mis puudutab teisest küljest 5. novembri 1993. ja 31. oktoobri 1995. aasta kokkuleppeid, siis ei võta komisjon arvesse asjaolu, et kaks korda aastas tasutava tagasimakse summa oli tunduvalt väiksem tagasimakseperioodi alguses kui selle lõpus (vt eespool punktid 141 ja 144). Lisaks oli intresside maksmine edasi lükatud 5. novembri 1993. aasta kokkuleppes kuni tagasimakseperioodi kahe viimase aastani (st 2000. ja 2001. aasta) ning 31. oktoobri 1995. aasta kokkuleppes viimase põhiosa makse tasumiseni (1. november 2003).

149 Et eespool kirjeldatud eeliseid saaks lugeda riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, tuleb veel tõendada, et Sniace ei oleks neid eelised tavaliste turutingimuste juures saanud (eespool viidatud kohtuotsused SFEI jt, punkt 60, ja DM Transport, punkt 22). Täpsemalt tuleb uurida, ega komisjon ei teinud kaalutlusviga, kui ta järeldas, et keskkassa ja Fogasa tegutsesid nagu oletuslik eraõiguslik võlausaldaja, kes on nii palju kui võimalik samas olukorras oma võlgniku suhtes kui need kaks asutust.

150 Sellega seoses tuleb meenutada, et niivõrd, kuivõrd komisjoni poolt eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi kohaldamine eeldab keerulist majanduslikku hinnangut, nagu ka eraõigusliku investori kriteeriumi kohaldamine, on see väljakujunenud kohtupraktika alusel allutatud kontrollile, mis piirdub menetlus- ja põhjendusreeglitest kinnipidamise, esitatud asjaolude sisulise õigsuse ja nende faktide hindamisel ilmse vea puudumise ning võimu kuritarvitamise puudumise kontrolliga (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 29. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-56/93: Belgia *v.* komisjon, EKL 1996, lk I-723, punkt 11, ja 8. mai 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-328/99 ja C-399/00: Itaalia ja SIM 2 Multimedia *v.* komisjon, EKL 2003, lk I-4035, punkt 39; Esimese Astme Kohtu 11. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-152/99: HAMSA *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-3049, punkt 127).

151 Enne selle uurimise läbiviimist tuleb kõrvale jätta komisjoni kinnitus, mille kohaselt sedastas Euroopa Kohtus Tubacexi kohtuotsuses, et põhimõtteliselt ei ole keskkassa sõlmitud ajatamise kokkulepped ega Fogasa sõlmitud tagasimaksmise kokkulepped iseenesest riigiabi, kuna üksnes teatud osa nendest kokkulepetest saab kontrollida riigiabi käsitlevate normide vaatepunktist. Nagu hageja õigesti märgib, leidis komisjon selle kohtuotsuse aluseks olnud vaidlustatud otsuses, et nende kahe asutuse ja kahe Hispaania ettevõtja vahel sõlmitud kokkulepped sisaldavad riigiabi elemente üksnes osas, kus kohaldatud intressimäär oli madalam turul kehtivast määrast. Selles kohtuasjas taotles hagejaks olev Hispaania Kuningriik üksnes selle osa tühistamist vaidlustatud otsuses. Euroopa Kohtult ei küsitud seega, kas nende kokkulepete sõlmimist ennast ja nende muid aspekte võib lugeda riigiabiks.

152 Tegelikult peab komisjon igal üksikjuhul juhtumi asjaolusid arvestades kontrollima, kas keskkassa või Fogasa otsus nõustuda raskustes oleva ettevõtja võlgade ümberkorraldamisega ning kas selle ümberkorraldamise tingimused on kooskõlas eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumiga.

153 Tuleb lisada, et komisjoni argument, mida ta üritab Tubacexi kohtuotsusest tuletada, ei ole mingil juhul veenev. Käesolevas asjas ei heideta keskkassale ning Fogasale ette mitte üksnes seda, et nad sõlmisid Sniacega võlgade ümberkorraldamise kokkulepped, vaid samuti ja eeskätt seda, et nad lubasid, et Sniace neid ei täida.

154 Vaidlustatud otsusest ning komisjoni kirjalikest dokumentidest ilmneb, et komisjon järeldas kolmel põhjusel, et keskkassa ja Fogasa tegutsesid käesolevas asjas eraõiguslike võlausaldajatena.

155 Esiteks teostab komisjon võrdluse nende kahe asutuse ja Sniace eraõiguslike võlausaldajate vahel. Ta tugineb peamiselt asjaolule, et keskkassa ja Fogasa ei osalenud 1996. aasta kokkuleppes, kasutades oma hoidumisõigust, ja et seetõttu, erinevalt eraõiguslikest võlausaldajatest, ei loobunud nad *de facto* 40% oma nõuetest. Ta lisab, et selles kokkuleppes ettenähtud tagasimaksmise tingimused on eraõiguslikele võlausaldajatele tunduvalt ebasoodsamad kui keskkassa ja Fogasaga sõlmitud kokkulepetes (20. septembri 2000. aasta otsuse põhjendused 24 ja 25, kostja vastuse punktid 17, 52, 60, 65, 101 ja 106 ja vasturepliigi punkt 26).

156 See esimene võrdlus on ilmselgelt ekslik. Keskkassa ja Fogasa on tegelikult erinevas olukorras kui Sniace eraõiguslikud võlausaldajad. Sellega seoses tuleb meenutada, et nendel asutustel on hoidumisõigus, et nende nõuded on eelisseisundis ja et neil on teatud tagatised, st keskkassal pandiõigus ja Fogasal hüpoteek. Lisaks tuleb märkida, et 20. septembri 2000. aasta otsuse põhjenduses 26 rõhutab ka komisjon, et „eraõiguslikele võlausaldajatele pakutud tingimused ei olnud samad kui avalikõiguslikele võlausaldajatele pakutud tingimused ametiasutustele antud seisundi, tagatiste ja hoidumisõiguse tõttu" ja et nende kahele võlausaldajate liigile „võrdlev lähenemine" ei ole eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi õige kohaldamine.

157 Teiseks viitab komisjon asjaolule, et Banesto ei pööranud oma nõudeid sundtäitmisele, kuigi neid tagas hüpoteek (kostja vastuse punktid 53 ja 90 ja vasturepliigi punkt 26).

158 Tuleb sedastada, et see teine võrdlus ei ole ilmselgelt eriti veenvam kui esimene. Ükski toimikus esinev asjaolu ei võimalda eeldada, et Banesto oleks keskkassa ja Fogasaga võrreldavas olukorras. Sellega seoses tuleb märkida, et toimikus ei ole isegi mitte kokkuvõtlikku märget nendest asjaoludest, miks see pank oma nõudeid sundtäitmisele ei pööranud. Eeskätt ei ole esitatud andmeid selle kohta, millistel tingimustel Sniace pidi oma võla Banestole tagasi maksma, kas Sniace oli kuni käesoleva hetkeni oma lepingulisi kohustusi Banesto suhtes täitnud ja kas sarnaselt keskkassaga oli Banesto talunud võlgade kuhjumist aastate jooksul. Keskkassaga seoses tuleb lisaks sedastada, et erinevalt Banestost ei taganud tema nõuet hüpoteek. Hispaania Kuningriigi kirjalikes dokumentides esitatud täpsustuste kohaselt andis Sniace keskkassale võlgade ajatamise vastutasuks piisava tagatise üksnes 1998. aasta teisel poolel.

159 Kolmandaks väidab komisjon, et ajatamise ja tagasimaksmise kokkuleppeid sõlmides soovisid keskkassa ja Fogasa „[endale] kindlustada kõik võimalused tagasi saada [neile] võlgnetavad summad, ilma rahaliste kahjudeta" (20. septembri 2000. aasta otsuse põhjendus 30). 20. septembri 2000. aasta otsuse põhjenduses 29, milles viidatakse 28. oktoobri 1998. aasta otsusele, täpsustab komisjon seoses keskkassaga, et „hoidudes sundtäitmisele pööramisest, et ettevõtja pankrotti vältida, tegutses [see asutus] nii, et kindlustada endale kõik võimalused tagasi saada talle võlgnetav summa".

160 Tuleb sedastada, et need väited on täiesti tõendamata. Ühest küljest on need otseses vastuolus komisjoni korduva kinnitusega, et keskkassal ja Fogasal oli piisavalt eeliseid ja tagatisi, nii et nad mingil juhul ei pööraks oma nõuet sundtäitmisele.

Teisest küljest ei olnud komisjonil piisvalt andmeid, et kõiki asjaolusid teades hinnata Sniace kasumlikkust tulevikus ja tema elujõulisust. Seega tuleb märkida, et menetlust korraldavate meetmete (vt eespool punkt 38) raames palus Esimese Astme Kohus Hispaania Kuningriigil esitada Sniace majandustulemuste areng (käive ja kasum või kahjum) ja võlakoorem aastatel 1991–2000 ning see liikmesriik tunnistas, et tal puuduvad need andmed. Neis tingimustes ei saa nõustuda komisjoni kinnitusega, mille kohaselt „Hispaania valitsus [...] kinnitas kostjale usutavalt, et sotsiaalkindlustus oli tegutsenud [...] eesmärgiga säilitada kõik nõuded, mis tal Sniace suhtes olid". Veelgi enam, komisjonil ei olnud mingit usutavat ja realistlikku Sniace ümberkorraldamiskava. Nii komisjon kui Hispaania Kuningriik rõhutasid 1996. aasta augustis koostatud tervendamiskavaga seoses korduvalt, et see ei olnud vastuvõetav ja et see ei määranud Hispaania ametiasutuste tegevust (vt eelkõige EÜ artikli 87 lõike 2 järgse menetluse algatamise otsus ja 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjendus 103). Kostja vastuses täpsustas komisjon isegi, et see tervendamiskava ei saanud olla tema hinnangu aluseks (kostja vastuse punkt 68). Mis puudutab kostja vastuse punktis 70 viidatud ümberkorraldamiskava, siis piisab märkimisest, et komisjon tunnistab samas punktis, et seda ei ole talle esitatud. 28. oktoobri 1998. aasta otsuse põhjenduses 102 märgib komisjon lisaks, et Hispaania ametiasutused ei „üritanud tõendada kehtiva ümberkorraldamiskava olemasolu". Komisjon kinnitas kohtuistungil selle kohta esitatud küsimusele vastates, et ta ei olnud seda vaidlustatud otsuses arvesse võtnud.

161 Kõige eelneva põhjal tuleb sedastada, et komisjon on teinud ilmse kaalutlusvea, kui ta järeldas, et keskkassale ja Fogasale süüks arvatud tegevus vastab eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumile.

162 Sellest tuleneb, et esimene väide on põhjendatud ja et seega tuleb vaidlustatud otsuse artikli 1 lõige 1 tühistada, ilma et oleks vaja uurida teist väidet.

Dokumentide esitamise taotlus

163 Tuginedes EÜ kohtu põhikirja artiklile 21 (nüüd Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 24) ja kodukorra artiklile 65, taotles hageja oma hagiavalduses Esimese Astme Kohtult kohustada komisjoni esitama märkused, mille Hispaania valitsus oli esitanud pärast tema kaebust ja pärast EÜ artikli 88 lõike 2 järgse menetluse algatamist.

164 Repliigis märgib hageja, et selle taotlusega soovitakse, et Esimese Astme Kohus võtaks kodukorra artikli 64 lõike 4 alusel menetlust korraldava meetme.

165 Komisjon ja Hispaania Kuningriik vaidlevad sellele taotlusele vastu. Nad märgivad, et hageja esitas selle kodukorra artikli 65 tähenduses menetlustoimingu taotluse tähenduses, ent ta ei ole täpsustanud vaidlusaluseid asjaolusid, mida nende dokumentide esitamine võiks tõendada. Nad lisavad, et liikmesriigi poolt haldusmenetluse käigus esitatud märkused on konfidentsiaalsed.

166 Vasturepliigis märgib komisjon, et hageja oli oma repliigis menetlustoimingu taotluse tagasi võtnud ja asendanud selle menetlust korraldava meetme taotlusega. Komisjon järeldab sellest, et vastavalt kodukorra artikli 87 lõike 5 esimesele lõigule peab hageja hüvitama kohtukulud, mis vastavad nõuete sellele osale, millest hageja loobus.

167 Komisjon edastas Esimese Astme Kohtu võetud menetlust korraldavate meetmete raames (vt eespool punkt 38) erinevad dokumendid, mille esitamist hageja oli taotlenud. Selles olukorras ei ole vaja seisukohta võtta selle taotluse osas, mis nüüdseks on oma eseme kaotanud.

Kohtukulud

168 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud komisjoni kahjuks, mõistetakse kohtukulud vastavalt hageja nõudele välja komisjonilt.

169 Esimese Astme Kohus leiab, et hageja ei pea hüvitama kohtukulusid, mis on seotud nõuete selle osaga, milles taotleti menetlustoimingute teostamist ja millest hageja oma repliigis loobus. Tegelikult on selge, et algusest peale taotles hageja Esimese Astme Kohtult dokumentide esitamise määramist menetlust korraldavate meetmete alusel, mitte aga menetlustoimingute alusel. Hageja repliigis selle kohta esitatud täpsustust ei tule lugeda loobumiseks, vaid hoopis lihtsaks kodukorra kohaldatava sätte numbri vea paranduseks.

170 Kodukorra artikli 87 lõike 4 kohaselt kannab Hispaania Kuningriik oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies, laiendatud koda)

otsustab:

1. **Tühistada komisjoni 28. oktoobri 1998. aasta otsuse 1999/395/EÜ Hispaania poolt Sniace, SA-le, asukoht Torrelavega, Kantaabria, antud riigiabi kohta, muudetud komisjoni 20. septembri 2000. aasta otsusega 2001/43/EÜ, artikli 1 lõige 1.**

2. **Jätta komisjoni kanda tema enda kohtukulud ning mõista temalt välja hageja kohtukulud.**

3. **Hispaania Kuningriik kannab oma kohtukulud ise.**

García-Valdecasas Lindh Cooke

Legal Martins Ribeiro

Kuulutatud avalikul kohtuistungil Luxembourgis 21. oktoobril 2004.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

R. García-Valdecasas